

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 24.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 422 Lel.

Fél évre ... 218 Lel.

Negyed évre ... 108 Lel.

Havonta ... 86 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Miniszter-járás.

Miniszterek és más magas állású állami funkcionáriusok sűrűn tisztelik meg látogatásukkal az utóbbi időben Aradot, Románia nyugati határvárosát. Bucurestben, úgy látszik, rájöttek annak felismerésére, hogy Arad fontos szerepet tölthet be az új államban, ha megadják neki a fejlődés lehetőségét. Az igyekezet megvan a kormányzati tényezőkben, hogy Aradot oly hatalmas várossá emeljék, amilyenre fekvése és jelentősége predestinálja. Nem forog fenn kétség aziránt, hogy Arad gazdasági és kulturális empórium lehetne, ha mindaz, valóságává válik, amit oly gyakran megígértek.

Az élet, a valóság azonban mást mutat. Rezignációval kell megállapítanunk, hogy a szomszédos Temesvár és az új vasutvonallal a mi életünkbe kapcsolt Nagyvárad sokkal több kedvezésben részesül a kormányzat részéről, mint a mi városunk. Hogy miért ez a mostoha szerep? Azt nem tudjuk. Pedig ha a miniszterek alaposan körülnéznék Aradon és egyéb magas állású állami tisztviselők,

rájönnek, hogy Arad fejlődést lehetőségét csöppet sem kisebbek, mint Temesváré, vagy Nagyváradé. Hatalmas gyárak és ipartelekéményeiből gomolyog a produktív munka füstje, kereskedelme élénk és tisztességes, kulturája magasrendű, polgárainak lelkülete lojális és munkakedvelő, békeszerető. Az igaz, hogy a város lakosságának túlnyomó többsége a magyar nemzeti kisebbséghez tartozik és ragaszkodik nyelvéhez, kulturájához, tradícióhoz, amit nemcsak a békeszerződés, nemcsak a népkisebbségi egyezmény, amelyet törvénybe cikelyeztek, hanem Románia új alkotmánya is biztosít. E város polgársága megőrizve nemzeti és faji sajátosságait, megőrizve magyarságát, beleilleszkedett az új helyzetbe és adottságokba. Nem akar egyebet, mint békét, nyugodalmat és munkát. Nem akar egyebet, mint lelke egyensúlyának megőrzését, munkája gyümölcsének megbecsülését, a legszebb emberi éretnyeknek: a türelemnek és megértésnek diadalra jutását. Arad polgársága becsülettel viseli az állam polgársággal járó kötelezettsége-

ket. Amikor azonban ezt cselekszi, joggal elvárja, hogy az állampolgároknak kijutó összes jogokban is részesedjen. Csak ez teremtheti meg a harmóniát, a lelkek tökéletes kibékülését. Csak ez teremtheti meg azt a fundamentumot, amelyen az új ország felépül és bekapcsolódik a civilizációba és a világ gazdasági vérkeringésébe.

Most ismét miniszter van Aradon. Fontos tarcát betöltő államférfiu: *Valtolanu* belügyminiszter. Azért időzik Aradon, hogy meggyőződést szerezzen arról, miként működik itt az államgépezet? E miniszteri látogatás alkalmából fontosnak tartjuk annak hangsúlyozását, hogy a miniszter urnak meg kellene hallgatnia azokat, akiknek panaszuk van. Meg kell hallgatnia türelemmel mindenkit, aki hozzá fordul, mert csak így tudhatja meg, hogy mik a kívánságai a nyugati határszálen lakó állampolgároknak. Itt a helyszínen, a közvetlen érintkezés révén sokkal többet tudhat meg, mint a hivatalos jelentésekből. — Innen olyan impressziókkal távozik, hogy van itt a nyugati határszálen

egy fejlődőképes város, amelynek polgárai dolgozó, és békeséges emberek. Ezeknek azonban vannak olyan sérelmeik és panaszuk, amelyek méltánylandók és orvosolhatók.

Egy vigaszunk mégis van, *Georgescu* vezérfelügyelő-prefektus mindenkor készséggel állt a magyar kisebbség rendelkezésére és a lehetőséghez képest teljesített is minden óhaját. Meg vagyunk győződve, hogy ezentúl is készséggel áll a magyarság rendelkezésére és minden deputációt az itt időző miniszter elé vezet.

Ezúttal a belügyminiszter és a polgárság között lehet a közvetítő. Nemrég *Mosota* közlekedésügyi miniszter elé vezetett panaszkodó embereket, nemsokára pedig *Bratianu* Vintila pénzügyminiszter színe elé vezethet deputációkat. A személyes érintkezés sok bizalmatlanságot oszthat el és az államférfiak számára sok közvetlen és józan tapasztalatot szerez. Erre jó a miniszter-járás.

Százrezes és milliós árak a budapesti kirakatokban.

(Az *Aradi Közlöny* budapesti tudósítójától.) Amióta megállapítást nyert az a szinte groteszknak látszó tény, hogy Magyarországon a legtöbb ember milliomos, ha számításba veszi mennyit ér a ruházata, lakása s különféle ingóságai, azóta nem is hangzik olyan tulságosan nagy számmal a milliós ár, a százrezesek pedig sokkal közönbösebben suhannak el a fülek mellett, mint békében az ezüst koronások csengése. Amikor a magyar korona legutóbbi zuhanása bekövetkezett, már majdnem megközelítettük azokat az állapotokat, amelyekről oly sok tréfával, gunnyal emlékeztünk meg allg egy esztendővel ezelőtt Bécs-csel kapcsolatban. Az árak szédületes rohammal ugrottak felfelé a koronaromlás által keletkezett első kaoszban. — A kereskedő nem győzte szinte pillanatról-pillanatra emelni az árakat, a vásárlóközönség pedig ezúttal tehetetlenül nézte az árak növekedését, pénz nem állott rendelkezésére, hogy szük-

ségeit idejében beszerezhesse.

Most, hogy végre ismét beállott az árak stagnálása s hogy lassankint kezdünk beletörödni a kialakult horribilis magassági árakba, végigjártuk a Belváros ragyogó üzleteit. Nem kérdeztük senki véleményét, csak néztük a kirakatok szemétkáprázatos pompáját s a még szemkáprázatosabb százrezes és milliós árakat jelző kis táblácskákat. Nem beszélünk ékszerrekről, dísztárgyakról, luxusedzőgokről; csak a mindennapi szükségleti cikkekéről.

Meg kell állapítani mindenelelőtt, hogy elsősorban a női ruházati cikkek azok, amelyek, mint mindig, most is vezetnek az árak szédületes magasságában. A szezon még nem kezdődött meg a forgalom csak igen szűk keretek között mozog, állítják egyhanguan a kereskedők, de hogy némi fogalmat alkothassunk, mibe fog kerülni egy jó férjnek felesége őszi és téli ruházatainak beszerzése, elég arra hivatkoznunk, hogy egy méter valamire való kabátiszövet 100 ezer koronánál kezdődik s eléri a 400 ezer koronát is. Ha a vásárló

széreny igényű, — amit csak nagyon kevés nőről lehet elmondani — akkor is, ha számításba vesszük a három méter szöveten kívüli szükséges bélést, fazonárat, a legegyszerűbb női kabát minden különösebb dísz vagy szörme nélkül, legkevesebb 600 ezer koronába kerül.

A legegyszerűbb, legsilányabb szövetből készült női kabátot 500 ezer koronán alul seholsem láttuk kitéve a belvárosi kirakatokba. A plüskabátok ára már milliókba kerül, nem is beszélve a szörmebundákról, amelyeknek árát ma még senkinek sem tudja megmondani.

A tavaly ősztől került rövid női bőrkabátok szintén milliókba kerülnek. Egyik Kossuth Lajos-utcai ékszeres divatszalonban láttunk kitéve két ilyen bőrkabátot, az egyik zöldszínű, a másik pedig barna, az árak mindössze 1 millió 960 ezer korona.

A *crep de chine* métere szintén túllaladta már a 100 ezer koronát, az ebből készített ruha tehát a jelen viszonyok között nem kerülhet kevesebbe 1 milliónál, sőt láttunk egy fehér *crep de chine*

ne menyasszonyi ruhát 1 millió 460 ezer koronás árral kitéve a kirakatba. Sok fiatal leány bámulta kitévült szemmel, vágyakozva, de vajjon hol az a boldog menyasszony, aki ilyen drága ruhában tud az oltár elé menni. A divatos szoknyák és bluzok sem sokkal olcsóbbak 100 ezer koronánál. Az elegáns női cipők mind többbe kerülnek, mint 100 ezer korona. — A legdrágábbak az antilop cipők, amelyek 150 ezer korona körül kaphatók.

Talán egy ruhának sincs olyan sok bámulója a Belvárosban, mint annak a Tutankhamen mintázatu selyem pongyolának, amely nem kevesebb, mint másfél millió koronába kerül. Az asszonyok megvárakoznak, ha arra gondolnak, hogy suhogna rajtuk a drága selyem. Az egyik nő alkán kiszakad a sóhaj:

— Ősi az a Viktória!

Azt nem sikerült megtudnunk, hogy a Viktória buror avagy a Viktória malom részvényre gondolt-e az illető hölgy, kétségtelen azonban, hogy sokat kell fáradoznia egy tőzsdejátékosnak, amíg

Bethlen feloszlatja az ébredők egyesületét

— A fajvédők újabb akcióra készülnek. — Elnapolják a magyar nemzetgyűlést. —

Budapestről táviratozza tudósítónk: A hétión megjelenő Reggel című lap a következőket írja: A kormány mérlegelve a fontos külső és belső politikai szempontokat leszámol az ugynevezett hitkos szervezetekkel és revízió alá veszi a jóváhagyott alapszabályokkal működő egyesületeket is. Így gróf Bethlen István miniszterelnök eltökélte magát arra, hogy a kormánnyal élesen szemben álló Ébredő Magyarok Egyesületét feloszlatja. A Reggelnek az Ébredő Magyarok Egyesületének egyik állítólag vezető tagja a következőket jelentette ki:

— Hallottam a kormány készülő rendelkezéséről. Véleményem szerint azonban a kormány meg fogja magát gondolni, mielőtt arra az utra lépne, hogy az egyesület feloszlatásával végleg elveszítse az ország Keresztény közvéleményének ama töredékét is, amely megmaradt híveinek táborában. Az Ébredő Magyarok Egyesülete nem politizál, de minden Keresztény nemzeti megmozdulást támogat, így a keresztény pártok blokkját is, ami azonban semmi esetre sem ok arra, hogy hatalmi szóval megszüntessék működését.

A nemzetgyűlés egvébként ezen a héten mozgalmasnak ígérkezik. A fajvédők újabb és erősebb támadásokat készítenek elő és rágaszkodnak ahhoz, hogy a földbirtok-novellát még a parlamentü szünet előtt letárgyalják. Ebben a kiszáradt egyrésze is támogatja a fajvédőket. A kormány azonban ehhez nem járul hozzá és állítólag Daruváry külügyminiszter, aki gróf Bethlen miniszterelnököt helyettesíti, a jövő héten a napirenden levő javaslatok le-

annyit tud nyerni, hogy másfél millió koronás pongyolával örvendeztettesse meg feleségét.

A férfiruhák és férfiruházati cikkek szintén rettenetes árakba kerülnek, noha meg sem közelítik a női ruhák árát. Aki azonban szeret öltözködni, könnyen elkölthet másfél millió koronát, ha tétőtől talpig a divat kívánalmainak megfelelően akar valahol megjelenni. Hogyisne, amikor egy pár divatos elegáns, gumitalpu férficipő 150—200 ezer koronába kerül. Egy seilyem nyakkendő ára 40—60 ezer, egy jobbminőségű ing 80—100 ezer, egy pár finomabb rövid harrisnya 40—50 ezer, egy angol szövetből készült ruha nem kevesebb, mint egymillióba kerül. A kalapárak is közeljárnak a 100 ezer koronás árnyóhoz, sőt láttunk egy fehér panamakalapot, amelynek ára pontosan 136 ezer koronára van kirva, egy nyulször-kalapot pedig 160 ezer koronás árban vesz tegetnek.

A rekordot kétségkívül az a fel tűnően szép szabású barna félcipő viszi el, amelyet a Belváros egyik eszdes kis utcájának kirakatában láttunk. Cédula nem jelzi mellette, hogy miibe kerül, a kereskedő

tárgyalása után kormányzói kéz irattal elnapolja a nemzetgyűlést.

Budapestről táviratozzák: Arra a lapjelentésre, hogy a kormány feloszlatja az Ébredő Magyarok Egyesületét, illetékes helyen kijelentették, hogy erről a tervről nem tudnak.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés ma folytatta a házépítési törvényjavaslat tárgyalását. Friedrich István a folyosón ki jelentette, hogy az ingyenrésztvények ügyéről újabb adatokat kapott, amelyeket nem hallgathat el. Ezeket a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén szóval teszi.

Bezárt szódavizgyárak.

(A megyei főorvos közegészségügyi szemlén.)

A megyeiből higiénikus ellenőrzés hiányosságait bizonyítja az a három rendbeli felfedezés, amelyet dr. Brádean Athanasz megyei főorvos tett. A főorvos szombaton kiutazott a hunyádmegyei Baia de Crisre (Körösbányára), hogy egy boncolás végrehajtását eszközölje. A főorvos visszafelé való útjában tegnap kiszállott Halmagiun (Nagyhalmágyon) és Gurahoncon. Mind a két helyen sok panaszt fiallott a szódaviz készítőik ellen. Halmagiun ketten is foglalkoznak szódaviz gyártásával és a főorvos mind a kettőhöz: Lambinghoz és Scheernéhez elment és meggyőződött arról, hogy a panaszok alaposak. A szódaviz szűrésére teljesen piszkos rongydarabokat használtak és a szódaviz tényleg olyan piszkos volt, hogy a gyógyszerárban kimosott üvegekbe tett szódaviz láthatóan piszkot és szemetet tartalmazott. Gurahoncon Kirsch ne-

azonban bizalmasan megsugja az érdeklődőknek, hogy a kirakatban látható cipőretek rendelésre készült, de bárki rendelhet hasonló 240 ezer koronáért.

Eddig a ruházati cikkek krónikája. Ma még nem kezdődött meg a vásárlási szezon és ki tudja, mekkora árak lesznek akkor érvényben, amikor beköszönt az őszi, hűvösre válik az idő s az embereknek téli ruháról kell gondoskodniuk? Ki fogja tudni megfizetni a milliókba kerülő télikabátárakat?

Vég nélkül folytathatnánk azoknak az árucikkeknek a felsorolását, amelyek ma százezrekbe, sőt milliókba kerülnek. Az ékszerék közül csak a karikagyűrűket említjük, — mert hiszen ezek is kétségtelenül közszükségleti cikkek s egy pár belőlük nem kevesebb mint 200 ezer koronába kerül. — Emlékezzünk meg végül az edények áráról is. Egy tizenkét személyes kávésszerviz, nem is valami drága porcellánból, egyszerű gyári áru, 500—800 ezer korona, a tizenkét személyes ebédlőszerviz pedig már több millió koronáért vesztegetik.

vü szódavizkészítőnél hasonló állapotokat talált dr. Brádean Athanasz azzal, hogy ott még ráadásul a konyhában volt elhelyezve a szódavizkészítő-gép. Az egyik község orvosa, amikor a főorvos felelősségre vonta, hogy miképpen tűrhette ezeket az állapotokat, azt válaszolta, hogy egyszerűen nem mert szólni a hígiéna követelményeivel szemben visszaélőknek, mert féltette a magánprakszist. Magánprakszis nélkül pedig a megye egyetlen községének orvosa sem tud megélni az államtól kapott csekély fizetésből. A megyei főorvos elrendelte a három szódavizkészítő üzembeszüntetését és egyben megindította ellenük a közegészség ellen elkövetett kihágásért az eljárást.

Külföldi sportesemények

(Magyar uszók győzelme. — Magyar football-bajnokságok. — Atlétikai verseny Budapestén.)

Bécsből táviratozzák: Az osztrák uszóbajnokságok sorozatos magyar győzelemmel végződtek. A száz méteres gyorsúszásban első Gáborffy (Budapest N. S. C.) 1 p. 1.6 mp. Száz méteres mellúszásban első Bartha (Budapest III. kerület) 1 p. 23.4 mp. Kétszáz méteres gyorsúszásban első Gáborffy (N. S. C.) 2 p. 34.3 mp. A négyszer száz méteres gyorsúszó stafétában első N. S. C. csapata 4 p. 45 mp.

Budapestről táviratozzák: Az első osztályú football-bajnokságok második fordulóján a favoritok győztek. Meglepetést keltett az Ute és a Vac veresége. Eredmények a következők: F. T. C.—Ute 2:0. Változatos mezőnyjátékban a F. T. C. fölényesen dolgozott. Az Ute durva játékkal igyekezett eredményt elérni, mire a F. T. C. győnyörű összjátékkal válaszolt. A III. kerület—Vac 2:1. Zugló—Török 2:0. M. T. K.—Vasasok 1:0. A Vasasok veresége meglepetést keltett, ugyszintén a M. T. K. komplett csapatjának jó játéka. 33 TC.—Vac 2:2.

Budapestről táviratozzák: Az őszi szezon legkiemelkedőbb atlétikai versenye a Springer-vándordíjas verseny szombaton és vasárnapon zajlott le az Üllői-úti pályán. Gerelyvetésben első Nizsalovszky (F. T. C.) 53 méter 02 cm. Rudigrásban első Brauss (F. T. C.) 340 cm. Az 1500 méteres síkfutásban első Némethy (F. T. C.) 4 p. 18.2 mp. A 100 méteres síkfutásban első Gerő (Kaoe) 11.1 mp. Magasugrásban első Orbán (Hódmezővásárhely) 172 cm. Távolugrásban első Fonyó (MTK). Négyszáz méteres síkfutásban első Kurunczy (Kaoe) 50.3 mp. Súlydobásban első Eördögh (Beac) 13 m. 81 cm. Öt ezer méteres síkfutásban első Némethy (F. T. C.) 16 p. 9.5 mp. Diszkoszvetésben első Eördögh (Beac) 40 mp. 16 cm. A 110 méteres gátfutásban első Beracs (Mac) 18.2 mp. Az 1500 méteres

gyaloglásban első Hore (F. T. C.) 6 p. 40.7 mp. A svéd stafétában első a Mac. csapata 3 p. 36.2 mp. országos rekorddal. A Springer-serleget a F. T. C. nyerte 36 ponttal

Hogy áll a leu?

Augusztus 27-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.44 svájci frankot,
7.87 francia frankot.
16.— szokolt.
9.500 külföldi magyar koronát,
10.000 tényleges magyar koronát,
14.500 belföldi magyar koronát,
31.200 osztrák koronát,
1.500.000 német márkát.

Zürichben 2.45 frankot
Parisban 8.— frankot
Budapesten 8550—9250 kor.-t
Bécsben 30500 osztrák koronát

Magyarok Abbáziában.

(Herczeg Ferenc, Kubelik, Castiglioni, Sándor Erzsé.)

(Az Aradi Közlöny alkalmi tudósítójától.) Három nevezetes ember üdül Abbáziában: Herczeg Ferenc, Kubelik, Castiglioni. A fürdővendégek 75 százaléka magyar és éppen ezért Herczeg Ferencnek van a legnagyobb publikuma. Csendes, visszavonult életet él Abbáziában a legnagyobb élő magyar elbeszélő. Az elegáns Palaceban lakik és már korán reggel fürödni megy. Ebéd után lepihen és alkonyatkor végigsétál a tengerparton. Ilyenkor megfordulnak utána a sétálók. „Francesco Herczeg” — mondják egymásnak az olaszok. Néha egy-egy bécsi asszonyka áhitattal sugja a kisérőjének „Ah der Blaufusch... Mert Herczeg Ferenc Kék rókáját mindenki ismeri Bécsben. Kétségkívül hetvenszer adták.

Kubelik saját villájában lakik Abbáziában. Furesa, sokablakos épület ez kívülről romantikus, belül minden komfortal berendezve mint egy luxushotel. Feleségével született Széll Marianneval és hat lányával lakik itt a világ legnagyobb hegedűművésze. A tengerre nyíló zöld ablakokon mindig le van eresztve a zsalugáter s csak olykor szűrődik át egy csodálatos muzsika hangja. A fürdőzők megállnak az ablaka alatt és eszdes hallgatják a ritka koncertet.

— Kubelik hegedül — jár szájról-szájra.

A mester egyébként igen jól érzi magát és néhány nap múlva Amerikába utazik.

Itt nyaral Castiglioni is. Neki van a legnagyobb kísérete és esténként mikor a vacsoránál megjelenik minden nőlorgnon öt fixirozza. Pedig igazán nem esinos fiu. Nagyon sok gazdag ember találkozott össze Abbáziában. Vacsora után egy kis kártyázás indul meg és ilyenkor felvonulnak a pénzurai. Öt ezer lírás bankot szokott adni Castiglioni, de bizony azt

sokszor meg kell újítani. A pesti tőzsdések még a pénzfejedelemmel szemben is erősen tartják magukat és nem egyszer robbantják fel a bankot.

A magyar művészvilágot Sándor Erzsé képviseli, aki az urával Bosnyák Zoltán államtitkárral van itt, továbbá Anday Piroska a bécsi opera első alt énekesnője, Kabos Ilonka zongoraművésznő (itt halt meg az apja, Kabos Ede, 7-én temették.) Itt pihen Purjesz Lajos is a „Világ” főszerkesztője, továbbá egy-két nevezetesség: Mohamed Hamdy bey volt miniszterelnök Kairóból, két olasz miniszter és egy lengyel esodarabbi, és más nevezetességek.

Válás 35 évi házasság után.

(Az öreg ember sohasem vén ember.)

Jókal szállóigévé vált mondására alaposan rácsáfolt a mindennapi élet. Nem megy ritkaságszámba az olyan öreg ember, aki egyáltalán nem érzi magát vén embernek és deresedő fővel is képes elkövetni olyan ugynevezett „bolondságokat”, amiket rendszerint csak a fiatalok szoktak elkövetni és később megbánni. Ez az ember! Dolg esett meg egy általánosan ismert volt aradi földbirtokossal és háztulajdonossal, városszerte ismert férjével, aki néhány évvel ezelőtt elköltözött Aradról és jelenleg a magyarországi Csanádmegyében levő birtokán gazdálkodik. Harmincöt évig élt együtt feleségével, maga és családja ezalatt magyar nemességet is kapott, miközben hatvanöt éves lett és ennyi sok idő múlva hirtelen elvált nejtől, hogy feleségül vegye egy nálánál mintegy negyven esztendővel fiatalabb rokonát. A földbirtokosnak négy gyönyörű lánya van, akik közül kettő mint előkelő és gazdag asszony Magyarországon él, a középső pedig mint híres szobretprimadonna Amerikában arat sikereket. A föld birtokos családjában az utóbbi esztendő alatt meglehetősen szabadélvűség kapott lábra és az öreg ur kezdet mind kevesebbet törődni feleségével és családjával. Az elhidegülési viszony még fokozódott később, amikor egy szegény, de feltűnően szép rokon került a házba. Az idős ur hatvanöt éves korában arra virradt, hogy öreg ember lehet, de vén semmiesetre sem, legalább is nem olyan mértékben, hogy egy huszonnyolc éves fiatal nőnek siker nélkül ne udvarolhatna. Az udvarlás rövid idő múlva eredményes válásra vezetett és a földbirtokos semmibe véve a családj felzúdulását, követi szíve szavát és új fészket alapít magának. Hogy ezt szószerint is valóra váltassa, mostani nagy birtokát el-

vált feleségének engedte át, míg maga egy kisebb birtokára vonul vissza Csanádmegyébe. A válás és az ezt követő érdekes házasság Aradon és Csanádmegyében érthető feltűnést kelt, a férfiak nagy

Vaitoianu belügyminiszter Aradon.

— Nyilatkozott a diák mozgalmakról, a csempészekről és földosztásról.

Ma reggel a búcelesti gyorsvonattal Aradra érkezett Vaitoianu belügyminiszter. Fogadtatása az aradi hatóságok fejei és az aradi liberális párt vezetői jelentek meg a pályaudvaron. A belügyminiszter rövid ideig elbeszélgetett a fogadtatására megjelent aradi urakkal, majd Georgescu János belügyi vezérfelügyelő társaságában a prefekturára ment. A miniszterrel együtt érkezett Aradra Cipoianu földművelésügyi vezérigazgató, aki a belügyminisztert chisineui (Kisjenői) útján is elkísérte. Vaitoianu belügyminiszter Cipoianu földművelésügyi vezérigazgató Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Ciorogariu vadászszázados és Beju Onisifor gazdasági felügyelő társaságában ma délelőtt 10 óra után kiutazott Chisineure és Nadabra, ahonnan délután 6 óra tájban érkezett vissza Aradra. Kiutazása előtt fogadta a sajtó képviselőit és utjáról, valamint a feltett politikai jellegű kérdésekre a következőket mondotta:

— Látogatóm célja magánjellegű. A chisineui (Kisjenői) határban levő vadászterületem ügyeit tisztázni és a rendezése céljából szükséges intézkedéseket megtenni jöttem most ide és ha akad a rezzortomba vágó sürgősebb ügy, hát azt is elintézem. Dél előtt kiutazom a vadászterületemre és alkalmasint a környező községeket is meglátogatom. Délután visszajövök Aradra és az éjfélgyorssal visszautazom Bucarestbe.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a liberális pártnak a nemzeti párttal való fuziójáról, a azt válaszolta a miniszter, hogy ez a kérdés kívül áll a rezzortján, ebbe nem avatkozik és nyilatkozatot erről a kérdéstről nem ad. A jassii diákmovizalmakra vonatkozólag kijelentette, hogy nemcsak Jassiban, de az ország egész területén, mindenütt megengedi, hogy a diákság összejöveteleket tarthasson és azon a diákság ügyeit érintő összes ügyeket letárgyalják, de azt a legszigorúbban megtiltja, hogy ilyen gyűléseket a tanítók céljaira szolgáló épületekben tartsák vagy hogy ilyen gyűlésekkel kapcsolatosan templomokban istentiszteleteket tartsanak.

Az ottlaci eseményekről kijelentette a miniszter, hogy a legnagyobb figyelemmel kíséri az ügy vizsgálatát és közbenjár az igazságügyminiszternél, hogy a bűnösök példás büntetést kapjanak.

része irigylit a szerencsés győztest, a hitetlenek az obligát „két hitte volna?” megjegyzéssel térnek napirendre az eset felett, de abban mindenki egyetért, hogy: semmi sem új a nap alatt...

— Ami a földosztás problémáit illeti — válaszolt egy újabb kérdésre.

Gabonacsempészes a kurticii vámnál.

— A hamis sulybevallás következményeként. — Elkobozták egy timisoarai kereskedő két vagon kukoricáját.

Nagyarányu Kukoricacsempészt akadályozott meg a kurticii vámhatóság. Deutsch Jaques timisoarai gabonakereskedő a kurticii határállomáson keresztül állandóan kukoricát szállított Magyarországra és ausztriai nagykereskedők részére. Legutóbb is két vagon tengerit akart utnak irányítani és ennek elvámolásával Ritter kurticii vámügynököt bizta meg. A kukoricát, amely huszezer kilogrammot tett ki, két vagonban vámoltatta el és a sulybevallásnál csak tizezer kilogrammot vallott be. Ugyanis ha engedéllyel, illetve permisszel szállítanak ki az ország területéről gabonaműveket, úgy csak 1800 lei a vámilleték tizezer kilogrammonként, míg ha kiviteli engedély nem áll rendelkezésre, úgy francia frankban kell leróni az illetéket, tizezer kilogrammonként 2400 francia frankot. Deutsch

Gyermekholttest a rendőrségen.

(„Maguktól kaptam, vegyék vissza!”)

Különös és szomorú eset játszódott le szombaton este az aradi első kerületi rendőrségen az Acsev. palotában levő irodájában. Mihajlovits Sándor szubkomiszár ügyeletes rendőrtiszt munkájában elmerülve ült íróasztala előtt Ésre sem vette, hogy valaki lábujjhegyen meztelán belépett az ajtón. Egy kopott, rongyokba burkolt cigányasszony jött be. Kezében egy csomagot tartott, amelyet észrevétlenül ráhelyezett az egyik íróasztalra. Azután ahogy jött, úgy akart távozni is. A rendőrtiszt azonban észrevette a kisurranó cigány asszonyt és utána sietett. Az Acsev. palota előtt az utcán sikerült elfognia. Az asszony ellenkezés nélkül követte vissza a rendőrtisztet és arra a kérdésre, hogy mi van a csomagban, zokogva válaszolta:

— A gyermekem! Mihajlovits rendőrtiszt csodálkozva bontotta ki a csomagot, amelyben érthető megdöbbenésére tényleg egy csecsemő hullája feküdt.

Azután elmondotta, hogy Kovács Annának hívják.

A gyermek egy hét-

ékre a belügyminiszter — erre vonatkozólag behatóan tárgyaltam Cipoianu földművelésügyi vezérigazgatóval és Beju Onisifor aradi gazdasági felügyelővel, hogy minél előbb juttassák oda a földművelőknek az őket megillető részt. Egy másik fontos kérdésben is tárgyaltam úgy az említett urakkal, mint Georgescu prefektussal, arról, hogy a földműveseknek szükséges tüzelőanyagokat kellő időben juttassák a néphez, hogy rendszeres formában el legyen látva tüzelő anyaggal és ne ismétlődjenek meg az eddig állandó panaszok.

Vaitoianu miniszter délután 6 órakor tért vissza chisineui (Kisjenői) útjáról. A liberális pártklubba ment, ahol a párt aradi vezetőivel folytatott tanácskozásokat.

Jaques szintén engedély nélkül akarta a két vagon tengerit Magyarországra expedálni és hogy 4800 francia frank helyett csak 2400 frankot fizessen, kevesebb sulyt vallott be. Az elvámolás megtörtént, de mielőtt a kocsiak átküldték a magyar határon, még előbb lemérték azokat és a mérésnél jött rá Colea vámbiztos, hogy a két kocsi sokkal sulyosabb, mint amennyinek azokat deklarálták. Pontosabb vizsgálat azután kiderítette, hogy csempészes történt. Azonnal visszatartották a kocsiakat, jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és megbírságolták a gabonakereskedőt a vámilleték négyszeresére, vagyis 9600 frankra. Ez leire átszámítva mintegy 125 ezer leinek felel meg. A két vagon kukoricát azonnal lefoglalták és megindították a vizsgálatot úgy a timisoarai gabonakereskedő, mint a vámolást végző Ritter vámügynök ellen.

fel ezelőtt született és gyenge, cse nevész testalkata miatt kórházba vitte. A gyermekórház vezetője szombat reggel értesítette, hogy vigye el a gyermekét, mert menthetetlen. Szombat délelőtt hozta ki a kórházból gyermekét. Alig lépett ki a kapun, a csecsemő kiszendedett Egész nap karján hordozta a szerencsétlen asszony halott gyermekét. Nem volt lakása, hogy felravatalozza, nem volt pénze, hogy eltemesse. Akkor született meg egyében az a gondolat, hogy felviszi a rendőrségre.

— Ki tehettem volna az utcára — mondotta — de nem akartam ilyen csuful megválni gyermekemtől.

A rendőrtiszt azonnal értesítette dr. Kabdebó György hatósági orvost és dr. Fikler Károly királyi főügyészt. A vizsgálat megállapította, hogy a csecsemő természetesen halállal mult ki. A szerencsétlen anyát szabadon engedték, a csecsemőt pedig közköltsegen temették el az alsótemető halottasházából.

— Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adókövető-bizottságok holnapután, szerdán a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. Ségában, a II. visszamaradt tételeket dolgoz fel, a IV. a Bulevardul Carol-ban (Erzsébet-köruton), a VI., VII és VIII. visszamaradt tételeket dolgoznak fel, a IX. a Rahovei (Mihály) utcában.

MAGYAR FEJEK.

Csortos Gyula, a művész.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A békeévek legkedveltebb jellemzésze. Akkor még karcsu volt, külsejében is ifju és hódító. Ma már elhízott, nem tud fiatal hősszerelmeket színpadra vinni, de a közönsége nem csökkent. Legfeljebb bakfistisztelőinek száma apadt le valamennyire, de azok, akik a művészi kvalitásokat keresik a színeszben ma még nagyobb szerettel csoportosulnak köréje.

Csörtös 1883-ban született, tehát ma negyven éves. Debrecenben kezdte sikereiben gazdag pályafutását. 1905-ben és 1906-ban, mint a debreceni színház ifju színésze feltűnt a Népszínház akkori igazgatójának. Egy évig a Népszínházban lépett fel, de aztán áthívták a Magyarba, amelynek 1908-tól 1915-ig tagja volt. Főképpen a francia drámákban, Bernstein és Bataille darabjaiban tűnt itt fel. 1915-ben a Vigbe került és évről-évre a Molnár-darabokban, majd francia vígjátékokban aratott nagy sikert. A magánéletben összeférhetetlen természetű épp úgy, mint nagy tehetségű kollégája, Somlay Arthur és éppen ezért nem tud hosszú ideig egy helyen szerződésben maradni. Nyughatatlan természete elcsábította a Vigszínházról is. Tavaly a Renaissance-hoz szerződött nemcsak mint dísz-színész, hanem mint rendező is. A neve azokban ugy látszik nem volt elég vonzerő, mert a Renaissance rosszul ment, noha minden darabban Csörtös játszotta a főszerepet. Most, hogy Törzs Jenő is a Renaissance-hoz szerződött — a két dudás nem fér egy csárdában jelszó alapján — Csörtös otthagyja a színházat és visszament a Magyarba, egykori sikerei színhelyére. Hogy itt meddig lesz, azt hájos megjósolni, ugyszintén azt is, hogy hol lesz a legközelebbi állomása. Talán az Operába megy át. Mert ez az egyetlen színház, ahova még nem kötötte szerződés...

Lázadás

Spanyolországban.

(A kommunista zavargások elmérgesültek a helyzetet. — Számos hüllött és sebesült.)

Párisból táviratozzák: Spanyolországban, mint eddig is mindig, a marokkói vereségek után, súlyosabb természetű zavargások törtek ki. Madridban a kommunista munkások tegnap a sztrájkoló bányamunkások érdekében tüntetést rendeztek, amiből lövöldözés támadt. Egy villamoskalauzt megöltek. A csendőrség a tüntetők közé lőtt és több embert megsebesített. — Tegnap a spanyol kormány váratlanul minisztertanácsot tartott. A miniszterelnök beje-

lentette, hogy Malagában katonai lázadás tört ki. Egy ezred gyalogságot hajón Mellilába akartak szállítani. A katonák föllázdáltak és

tisztjeikre lövöldöztek. Egy tisztet megöltek. A hatóságnak nagynehezen sikerült a rendet helyreállítani.

Szélhámos kivándorlási ügynök

— Aki hamis bevándorlási engedélyeket gyártott. — A vingai feltaláló. — Szökés Aradról. — Kifosztott aradi és aradmegyei emberek. —

A kivándorlási ügynökök garázdálkodását az Aradi Közlöny hozta először nyilvánosságra. Annak idején élénk feltűnést keltett leleplező cikksorozatunk, amely visszhangra talált Románia minden számottevő organumában. A lelkiismeretlen emberkufárok Aradon kezdték működésüket. Innen árasztották el Erdély és Bánság városait és községeit kincseket és boldogságot ígérő röpirataikkal. A végső kétségbeeséssel küzdő, haldokló egzisztenciájú kisemberek kaptak az alkalmon és pénzzé téve utolsó ingóságukat is, megkezdtek az utlevélszerzés kalvária járását. A kivándorlási láz kedvező konjunktúrája megteremtette a maga lovagjait. Az amerikai utlevélszerzés jó üzletnek bizonyult és megjelent Aradon egy vingai ember, aki hajlandó volt három-ezer-leiért bevándorlási engedélyt is szerezni. Hamarosan számos megrendelő akadt. Százán és százán rendeltek bevándorlási engedélyeket háromezer leijével darabját. Csak hónapok múlva derült ki, hogy a bevándorlási engedélyek egytől-egyig hamisítottak.

Ki várta a bevándorlási engedélyeket?

Hoffmann Károlynak hívják a hamisítót, akinek elég ideje volt arra, hogy amíg szélhámosága kiderül, egész Erdélyt, sőt a Regátot is ellássa hamisított okmányival. Vakmerőségében annyira vebemedett, hogy Bucarestiben bevándorlási engedélyeket szerző irodát létesített. Üzemét kiterjesztette és ügynökökkel dolgoztatótt, akik felvették a rendeléseket. Ma már talán a börtönben ül a hamisító, aki számos családot fosztott meg reményétől és vagyonának utolsó maradványától.

Hoffmann Károlyról és üzemeiről szenzációs részletekkel számoltunk be. Neve ismert az aradiak előtt. Vingáról jött ide és a háború alatt mint feltaláló lépett először a nyilvánosság elé. Állítólag valami rendkívüli készüléket fedezett fel, amelynek segítségével pusztító hatást lehet elérni az ellenség soraiban. Találmányát el akarta adni a hadsereg-főparancsnokságnak, de kiderült, hogy az teljesen használhatatlan. — Hoffmann később eltűnt Aradról. Úgyes kezével és éles eszével tartotta fenn magát. Amikor hazatért, beszélt az összes európai nyelveket és Vingán titokban litográf munkák készítésével foglalkozott. Ha a forgalomba került hamisított ok-

mányok eredetére ráakarnaak jönni, a szájak valószínűleg Vingára vezetnének. Csodálatos ügyességgel tudott aláírásokat és okmányokat hamisítani.

A hamisító munkában.

Akkor megindult Erdélyben, főleg Aradon a kivándorlási propaganda. És megszületett Hoffmann Károly agyában a bevándorlási engedélyek hamisításának gondolata. Könnyű munkája volt. Az engedélyek megszerzése nagyon hosszadalmas volt, körülményes munkát igényelt. Bejött Aradra, érintkezésbe lépett az itt dolgozó kivándorlási ügynökökkel és felkereste áldozatait. Az üzlet nagyszerűen ment. Százszámra rendeltek meg tőle az okmányt, amelyet két három nap alatt szállított. Innen átutazott a környéki községekbe és városokba és mindenütt rendeléseket vett fel. Valósággal híres volt a hiszékeny emberek körében, akik elhitték, hogy három nap alatt drót nélküli táviróval bevándorlási engedélyt tud szerezni.

Szökik a szélhámos.

Százezreket szedett így össze Aradon és Aradmegyében. Végletekig folytatta volna szélhámoságait, ha a Bucuresti brazilai konzulátus fel nem ismeri a hamisított bevándorlási engedélyeket. — Az okmányok tökéletesen voltak hamisítva. A pecsétek, a névaláírások oly tökéletes utánezatok voltak, hogy a legavatottabb szem sem fedezhette volna fel. A konzulátus is csak a sorszám helytelenségéről ismerte fel az utánezatot. Azonnal értesítette az aradi hatóságokat, de a hamisító neszét vette a dolognak és megszökött Aradról. Egymásután érkeztek vissza az elutasított bevándorlási engedélyek és az utlevélkérvények. — A kétségbeesett, kifosztott szerencsétlenek tömegesen mentek panaszra és keresték a hamisítót Vingán, de már csak a hüllt helyét találták.

Tönkre tett családok.

Erdély kivándorlói között a legkétségbeesettebb hangulat uralkodik. A szerencsétlen kifosztottak pénz és utlevél nélkül állanak. Később kiderült, hogy Hoffmann nemcsak Aradon és környékén dolgozott, hanem Erdély minden városát meglátogatta.

Sikerült megszereznie a kivándorolni szándékozók névsorát és felvette megrendelésüket a bevándorlási engedélyekre. — Amikor éget a talaj a talpa alatt, Bucures-

tibe helyezte működésének központját. Irodát állított fel, ügynököket fogadott, akik abban a hiszemben, hogy Hoffmann eredeti bevándorlási engedélyeket szerez, tovább folytatták a már megkezdett munkát. Hoffmann a gépeit Vingáról Bucuresztibe vitette és ott dolgozta fel a megrendeléseket. A feljelentések özöne alapján azóta valószínűleg letartóztatják Hoffmann Károlyt, akit a börtönbe sok száz kifosztott és tönkre tett család átka kísér. (p. g.)

Tragikus éjjeli szállás.

(Akit a szénsalak gáza ölt meg.)

Vasárnap reggel a villanygyár mögötti telken a járókelők egy fiu holttestére akadtak. Azonnal értesítették a hatóságokat. Az ügyesség részéről dr. Fikler Károly főügyész és a rendőrségtől dr. Kabdebó György hatósági orvos és Mihajlovits Sándor rendőrtiszt mentek ki a helyszínre. A fiu holtteste hanyatfeküdt az elhasznált szénsalakon. zsebében egy Oláh Imre névre kiállított igazolványt találtak. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen fiu szén-gázmérgezésben halt meg. A rendőrségi nyomozás szerint Oláh Imre 16 éves lakatos inas. Szülei elhaltak és rokonai nincsenek Aradon. Lakása nem volt, éjszakákat hónapok óta az elhasznált szénsalak telepen töltötte. Halálát a frissen kiöntött salak kigőzölgése okozta. Mivel büntény nem forog fenn az ügyész ség megadta a temetési engedélyt.

Baleset a strandon

(Üvegcserepek a homokban. — A fegyelmezetlen közönség.)

Pettenkoffer Béla banktisztviselőt tegnap délután a Neptun-fürdő strandszigetén kellemetlen baleset ért, amely jellemző a közönség fegyelmezetlenségére. Pettenkoffer a vízben belelépett egy nagy darab üvegbe és az úgy megvágta a lábát, hogy hosszú ideig nem tudták elállítani a vérzést. Az üvegdarab három centiméter mély és hét centiméter széles sebet vágott a banktisztviselő lábán, aki emiatt több napig kénytelen az ágyat őrizni. Megállapították, hogy a strand közönségéből dobhatta el valaki azt az üveget, amelynek cserepei a banktisztviselő lábát megsebeztek. Általános szokás, hogy a strandnublium üvegekben visz magával ozsonnávalót és az üvegeket kiürítésük után a vízbe dobálják. Amint a tegnapi eset is bizonyítja, a legkellemetlenebb következményekkel járhat a közönség hanyag viselkedése. Különben a strandfürdő vezetősége is felelős annyiból, hogy a közönségnek egyetlen hulladékosár sem áll rendelkezésére sem a tulsó, sem az innszó parton. Ebből származik azután az a rendtelenség, hogy a publikum minden hulladékot a strand homokján dobál szerte. Ajánlatos volna több hulladékosárnak feltűnő helyeken való felállítása és annak az ellenőrzése, hogy a közönség semmit se dobáljon el a strand területén.

Drótkötél az országuton.

(Vakmerő rablófőmádás Orsovánál.)

Egy aradi kereskedő, aki most tért haza Orsováról, vakmerő rablásról közöl értesítést. Szombaton hajnali 3 órakor Kner orsovai mészárosmester kocsiával ment az egyik szomszédos községbe, hogy az ottani vásáron vágómarhákat vásároljon. Orsova és Toplecz község között utonállóknak megtámadták a mészárosát. Az országuton a rablók drótkötélet húztak keresztül, hogy a kocsi fel tartóztassák. Amikor Kner a kocsiával a drótkötélhez közeledett, a rejtkehelyen levő rablók előugrottak. Egyikük Kner felé löft. Ekkor a mészáros a lovak közé vágott, amelyek megszilajodtak és nekimentek az akadálnak. A lovak elszakították a kifeszített drótkötélet és szilaj vágatással ragadták magukkal a kocsi. A rablók még kétszer löttek a kocsi után. Kner mészárosát mind a három lövés találta. A megtámadott embert súlyos sérülésekkel érkezt Toplecz községbe, ahol orvos hiányában a borbély kötözte be sérüléseit. Innen a hugosi kórházba szállították. Knernél 26 ezer leji pénz volt, amit a rablók nem vehettek el, mert nem tudták utolérni a kocsi. Az esetről jelentést tettek a femesvári ügyészségnél, amely detektíveket küldött ki nyomozás végett.

A halál-villa.

(Októberben tárgyalják a pestvidéki törvényszéken Molnár-Tóth József és büntársainak bűnügyét.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától. A pestvidéki királyi ügyészség július végén készült el a rákosszentmihályi halálvilla bűnügyének nyomozásával. Elkészítette vizsgálati indítványát, amelyet átküldött a pestvidéki büntető törvényszék ez ügygel megbízott vizsgálóbírójának. A pestvidéki királyi ügyészség Molnár-Tóth József 24 éves kereskedőegéd ellen négy gyilkosság, négyrendbeli rablás, magánokirathamisítás, közokirathamisítás és csalás büntette. — Kanosay Dezső 32 éves kereskedőegéd ellen két gyilkosság, két rablás, magánokirathamisítás, közokirathamisítás, lopás büntette és bűnpártolás vétsége. Ditrői Puskás Albert 32 éves városi tisztviselő ellen két gyilkosságban, két rablásban való bűnszegédi bűnrészesség és csalás büntette. Tóth Józsefné Tényi Ida ellen két gyilkosságban, négy rablásban való bűnszegédi bűnrészesség. Kanosay Dezsőné Polcz Irén ellen két gyilkosságban, két rablásban, magánokirathamisítás, közokirathamisítás büntetében való bűnszegédi bűnrészesség. Szegi Mária Margit kispesti varrónő ellen két gyilkosságban, két rablásban való bűnszegédi bűnrészesség. Boócz István

Ganz-gyári műhelyfőnökhelyettes ellen egyrendbeli gyilkosságban való bűnszegédi bűnrészesség miatt a vizsgálat és a vizsgálati fogság elrendelését indítványozta.

Az ügyészség vizsgálati indítványára a vizsgálat feladatául a részletes nyomozás lefolytatása után, főként a gyannositottak múltjának, korábbi életviszonyainak, jellembeli sajátosságainak a további tisztázását, ezt követően elmeállapotuknak megvizsgálását, a boncolásban résztvevő szakértők végleges szakértővéleményi beszerzését kéri. Egyben a vegyi vizsgálat beszerzését arra vonatkozólag, hogy a meggyilkolt öreg Lachmann Andrást előzőleg strichininnel is megmérgezték.

A vizsgálati indítvány, amely harminc gépíráson oldala terjed, részletesen kiterjeszkedik a borzalmas büntény minden egyes részletére. — Molnár-Tóthnak és büntársainak személyi viszonyairól érdekes dolgokat mond el. — Tóth József 1917. folyamán az Általános Fogyasztási Szövetkezethöz volt alkalmazásban. 1918. elején lopás büntette miatt három hónapig a markó-utcai fogházban ült. A proletárdiktatúra alatt terrorista volt. Állítása szerint a nemzeti hadseregben 1921. januárjától július haváig katonai szolgálatot teljesített. Ezután a tőzsdépalota körül valutaiüzemkedéssel foglalkozott. A tőzsdézéshez az alapot egy vámcsalás miatt tett feljelentésből eredő jutalomdíj, 167.000 korona szolgáltatta. — Kanosay Dezső olasz hadifogságból visszatérve, a Meinl-cégnél nyert alkalmazást, Tóth Józseffel a Spolarits-kávéházban ismerkedett meg. — Puskás Albert tanult embernek vallja magát, gimnáziumi érettségivel és kereskedelmi tanfolyammal rendelkezik. Állítása szerint 1919. május havában román fogságból Szegedre szökött, ahol a nemzeti hadseregben szolgált, mint hirszerző tiszt. 1920. decemberében történt leszerelése után a budapesti VIII. kerületi pénzügyőrségnél felvigyázói minőségben szolgált, 1921. októberében állásáról lemondott és rövid egymásutánban több vállalatnál volt állásban.

A vizsgálati indítvány részletesen leírja, miként gyilkolta meg Molnár-Tóth és Kövessné az öreg Lachmann Andrást, Puskás és Puskásné segítségével miként tette el láb alól Kövess Lipótnét, majd Lachmann Andrást és Kövess Gyulát. A vizsgálóbíró teljes egészében magáévá tette az ügyészség indítványát és elrendelte a vizsgálatot Molnár-Tóth és társai ellen. A vizsgálóbíró már ki is hallgatta Molnár-Tóthot és büntársait. Most a tanúk kihallgatása folyik a vizsgálóbíró előtt. — A nagyszabású bűnügy tárgyalását ez év októberében tartják meg a pestvidéki törvényszéken.

Dr. Monay Ferenc Aradon.

(A volt rendfőnök Rómáról és római missziójáról.)

Röviddel ezelőtti hírt adunk dr. Monay Ferenc volt aradi minorita rendfőnök, jelenleg a minorita rend római rendi generálisa mellé beosztott asszistens generális ottani életéről. A népszerű és mindenki által tisztelt főpap most Aradra érkezett, hogy nyári szabadságának egy részét abban a városban töltsse el, amelyhez annyi sok emlék fűzi és amelyben közel két évtizedet töltött el. Dr. Monay Ferenc ez év tavaszán ment el Rómába, ahová a minorita rend híralma küldte és mint a rendi generális mellé beosztott asszistens három évig tölti be mandátumát. Munkatársunk beszélgetést folytatott a volt rendfőnökkel, aki a főle megszokott szívéllyességgel a következőkben vázolta római életét:

— A rendi generális mellett négyen vagyunk asszistensek és én az összes európai minoritarendek referense vagyok. Mostani látogatásom magánjellegű, szabadságomat töltöm Aradon és innen ellátogatok Nagybányára is anyám meglátogatására. Dacára a nagy távolságnak, én még mindig aradnak érzem magam, hisz az ember nem egy könnyen tud megválni attól a várostól, ahol közel két évtizedet töltött. Hivatalom 1926-ban jár le és akkor is, ha a rend összessége mást küld a helyembe, a legnagyobb örömmel térek ismét vissza Aradra. — Öszentsége több ízben fogadott kihallgatáson és mindenkor melegen érdeklődött a romániai magyar kisebbség helyzetéről, de különösen érdekelte az itteni katolikus kulturintézmények sorsa. Most sok magyar pap él Rómában, különösen a különböző szerzetesrendek nagy tudású tagjai nyertek itt hivatalát. — Közülük sok a tanár, rendi főnök és magasrangú tisztviselő. Az olasz főváros élete eleven, pezsgő. Legutóbb 1913-ban jártam itt, de azóta ez a metropolis egészen megváltozott. Hatalmas építkezések történtek, az idegenforgalom nagy és a drágaság is, viszonyítva az itteni állapotokhoz, sokkal nagyobb. Mást nem mondhatok, ami a közönséget érdekelné, — mondta a főpap finom mosollyal — csendesen végzem a hivatalomat és szabad időmben olvasatok.

Dr. Monay Ferenc Rómában is folytatja kedvenc passzióját, a tudományos buvárkodást. Hatalmas könyvtárak állanak rendelkezésére és ez a visszavonultan élő bibliofil embert a régi foliansokon kívül alig érdekli a világi zaj és tülekedés. Mostani hivatala nagy megalapozás magyar papra nézve, mert a rend fennállása óta mindössze másodszor történt, hogy ezt a fontos hivatalát magyar emberrel töltötték be. Csupán II. József ide-

jében volt Reiter Jácint magyar asszistens generális, azóta rendszerint olaszokat választották. — Dr. Monay Ferenc karrierje valószínűleg nem ér véget ennél a stacionál. Ha mandátuma lejár, még magasabbra emelkedik, az ilyen nagyképzettségű embereket a Vatikánban nagyon is tudják értékelni.

Az éhség öl.

(Kegyetlen rablógyilkosság 602 korona miatt.)

Budapestről táviratozzák: Szombaton délután négy órakor a Tompa-utcában Ritt József munkás borzalmas kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkosságot követett el. A Tompa-utcában van Saudermann Salamon fűszerüzlete, ahol délután a tulajdonos leánya Hermina volt, ő szolgálta ki a vevőket. Négy óra körül lépett Ritt az üzletbe, aki valami árut kért. Amikor a leány ki akarta szolgáltatni, a férfi hirtelen rávetette magát, a belső zsebéből bajonettet rántott elő és azzal több helyen beleszurt a védekező leányba. A szegény leány segítségért kiáltott, majd eszméletét veszítette. A mérénlyő tettének elkövetése után a pénztárhoz futott és az abban levő hatszázkét koronát magához véve kirohant az üzletből. A menekülő gyilkost üldözőbe vették és izgalmas hájsza után sikerült elfogni. Kihallgatása alkalmával töredelmesen bevallotta, tettét és elmondotta, hogy a nyomor és az éhség vitte arra, hogy gyilkoljon és raboljon. Megállapították, hogy Ritt jó családból származik. A gyilkos az utóbbi időben teljesen elzüllött, nem dolgozott, buskomor lett és állandóan idegsokkja van. Ritt Józsefről az orvosok megállapították, hogy terhelt és minimálisan beszámítható.

Öngyilkos leány.

(Szülői üldözték? — Folyik a nyomozás.)

Barbu Zórika 20 éves leány a Str. Mocioni (Orczy-utca) 13. számú lakásán tegnap öngyilkosságot követett el. Az életunt leány egy revolvert kerített és este 6 óra után mellbe lötte magát. Az előhívott mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a golyó a szív alatt két milliméterre hatolt testébe és keresztül furta a tüdőt. Kézeltorvosának véleménye szerint sürgős operáció vált szükségessé. Az operáció előtt a leány néhány percre visszanyerte eszméletét és elmondotta, hogy családja üldözte halálba. Bővebb felvilágosítást nem tudott adni. Az operációt még tegnap este végrehajtották, azonban a leányt orvosai menthetetlennek tartják.

— Az öngyilkos vallomása alapján a rendőrség megindította a nyomozást és kihallgatta a szülőket, akik szerint az öngyilkosság oka más lehet, mert ők nem üldözték leányukat, csak a jó utra akarták téríteni. Az öngyilkosság okának megállapítása végett a rendőrség nyomoz.

Új városi adók szeptember elsején.

— Januárban jön az adók zöme. — Még újabb adókra lehetünk elkészülve. —

A városi adóigazgató bizottság befejezte előzetes tárgyalásait a kivetendő városi adókról és illetékekről. Az egyes adónemeket szabályrendeletileg határozza meg a város. A szabályrendeleteken *Cim-pian* János főjegyző, *Pocioiana* János elsőkerületi előjáró és *Vass* Barna városi mérnök dolgoznak. A bizottság nem végelegesen határozott az adók nagyságára és életbeléptetésére vonatkozólag, azonban valószínű, hogy a tervezetet a városi tanács teljes egészében jóvá hagyja. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma beszélgetést folytatott *Olahria* Valér pénzügyi tanácsossal, aki a bizottság elnöke volt és a következő érdekes részleteket mondotta el a szeptember elsején és 1924 január elsején életbeléptendő új adókról:

— Téves az az elterjedt hír, mintha a város egy ösdi regátbeli törvényt vett volna át. A városok adókivetési jogáról szóló törvény újkeletű, amely június 23-án lett törvénybe iktatva. A bizottság úgy határozott, hogy egyrészt szeptember elsején, a többit január elsején lépteti életbe. Szeptember elsején a következő díjakat szedi a város: Vágatási díjak két hónapnál fiatalabb borjunál 10 lei, két hónaptól két évig 15 lei, öregebb szarvasmarhák után 25 lei, birka, juh 6 lei, sertés 15 lei. Bejelentőlap kiállítás költsége 10 lei, másolat 5 lei, anyakönyvi kivonat 10 lei születési, halálozási és házassági kivonat 10 lei. A törvény megengedi, hogy a hozományok után is szedhessen adót a város, ezt az adót azonban nem lépteti életbe. Az utasok szállításával foglalkozó autóbuszok naponta 20 leit fizetnek.

— Január elsején a következő új adók lépnek életbe: Esővizcsatorna után beépített négyzetméterenként az első kerületben 50 bani, a második kerületben 40 bani és a harmadik kerületben 20 bani. Első kerületnek számítandó a belváros aszfalttal és keramittal burkolt része, második kerület, a belváros nem aszfaltzott vagy keramitizált része, harmadik kerület *Pernyáva* és *Sarkád* városrészek. A csatorna illetékeket egy évre veti ki a város és a háztulajdonos fizeti. Az utcai seprés, öntözés és szeméthordási díjak, az ingatlanokat hossz méterenként számítva az első kerületben 20 lei, a másodikban 15, a harmadikban 10 és a negyedikben 4 lei. Az első kerület a belváros aszfaltzott és keramitizált utcái, a második kerület az aszfalt és keramit nélküli utcák, a harmadik kerület, *Sarkád* és *Pernyáva* aszfaltzott utcái, a negyedik kerület *Séga* és *Poltura* kikötő utcai.

— Szintén január elsején lép életbe a sokat emlegetett cégtábla adó. A román felírású cégtáblákért évente 50—500 leit fizetnek a kereskedők, a nem román felírásúkéért pedig, tekintet nélkül annak nagyságára vagy helyére, minden esetben 8000 leit. A fentiekén kívül még nyolc vagy tízféle új adó lép életbe. Az ezekről szóló szabályrendeleteket most készítik el a szakreferensek.

oooooooooooooooo

Sport.

Gloria CFR.—AAC. 1:0 (1:0).

(Vándordíjmérkőzés.)

Erősen durva játék keretében mérközött a Gloria-CFR. és az AAC. a vándordíjért. A játék csak az első félidőben volt szép, míg a második félidő sorozatos durvaságai teljesen elrontották az első félidőben nyert kellemes benyomást. Az emberre menő játék három játékos megsérülését és négy játékos kiállítását eredményezte. Az első félidő Gloria-CFR. főlénye, Vasváry goaliában nyert ki-fejezést. A második félidő sorozatos durvaságai főleg az AAC-ot jutatták sok szabadrugáshoz, de Romváry veszélyes lövéseit Pártos bravurral védi. A bíró kénytelen volt Papp és Müller Gloria-CFR., valamint Kenderessy és Duffner AAC. játékosokat kiállítani. Licker és Huszlik összefutásából Licker megsérül és kénytelen elhagyni a pályát. A Gloria CFR.-ből Pártos és Cibula sérültek meg. Az AAC. ebben a félidőben erősen küzd a kiegyenlítésért, de a Gloria-CFR. védelmének is sikerült a legveszélyesebb helyzetekben is menteni. Bíró Vajtanu.

AAC. II.—Gloria-CFR. II. 1:0 (1:0). A goalt Turner lötte. Bíró Burdán. Bronzlabda-mérkőzés.

AMTE. II.—Victoria I. 4:2 (0:2). Az AMTE. II. első csapatbeli játékosokkal megerősödve a második félidőben kiegyenlít és biztosan győz.

Románia football-bajnokságát ez évben is a Kinizsi nyerte meg, mely a cluj-i Victoriát a döntőmérkőzésen 2:0 arányban megverte.

— Evezős-verseny. Vasárnap délután impozáns keretek között rendezte evezős versenyt a Vulturul (Toldi) klub. Hatalmas közönség gyűlt össze az érdekes látványosság-ra és a rendkívül ügyes rendezés nemcsak sportszámokban nyújtott elsőrangot, de a műsor szórakoztató számaival is. Különös érdekessége a Vulturul (Toldi) klub evezős-versenyének az, hogy női versenyzők is nagy számban küzdöttek és valamennyien fejlett technikáról tettek tanubizonyosságot. A verseny eredményei a következők: II. oszt. skiff (100 m.) 1. Maun Ferenc (4 p. 23.8 mp.) 2. Issekutz László. 3. Németi Miklós. I. oszt. dubló (1000 m.) 1. Krausz Gábor—Róth Elemér pár. 2. Kasztil Gyula—Farkas András-pár. III. oszt. skiff (1000 m.) 1. Engel László—Flesch János-pár. 2. Hannauer István—Kauten Lajos-pár. 3. Juhász Zoltán—Erdős István-pár. Női skiff verseny (800 m.) 1. Kiss Lenke. 2. Barcza Miksáné. 3. Mandl Rózsi. I. oszt. skiff (1000 m.) 1. Veit Ernő 4 p. 02.1 mp. 2. Czeiler Jenő. 3. Eich (ATE.) Vegyes dubló 800 (m.) 1. Reisz Anci—Veit Ernő-

pár. 2. Kiss Lenke—Azary András-pár. 3. Barcza Miksáné—Farkas András-pár. Seniorok (35 éven felüliek) skiffversenye (800 m.) I. Illencz Károly. 2. Schwartz Armin. 3. Zab István. Női dubló (800 m.) 1. Barcza Miksáné—Kiss Lenke-pár. 2. Reisz Anci—Mina Inci-pár. Az egyes versenyszámok között különböző ötletes, tréfás számot iktatott be a rendezőség. A mentőversenyt Czeiler Emil, teknőversenyt Neuländer Harry nyerte. A verseny ügyes rendezése Neuländer Endre ügyvezető-elnök és a klub agilis vezetőségének érdeme, akik az evezős-klub elsőéves működésével szokatlanul dúsz eredményeket értek el. A verseny érdekessége volt Czeiler Jenő saját tervai alapján önállóan készített 15 kg. súlyú versenycsónakja, amely újszerű arányaival méltán keltett feltűnést.

Gloria-CFR.—ATE. barátságos mérkőzés lesz kedden, az ünnepnap délutánján az óvártéri sporttelepen. A két csapat legutóbbi találkozásakor lefolyt szép és fair mérkőzést ismétlik meg ezuttal, előzőleg a két egyesület törpe csapatai játszanak mérkőzést. A nagy metsch délután fél 6 órakor kezdődik.

oooooooooooooooo

Irodalom, művészet

* A színház műsora. Hétfőn: Levendula, A. bérlet. Kedden: Levendula, B. bérlet. Szerdán: Levendula, C. bérlet. Csütörtökön: Fenevad (premier) A. bérlet. Pénteken: Fenevad, B. bérlet. Szombaton: Fenevad, C. bérlet. Vasárnap: Levendula, bérletszünet.

* Az aradi színház megnyitó előadása szeptember 3-án lesz, bemutatóra a Levendula kerül, kedvesen hájos daljáték, amelynek főszerepeit a régi daliás idők legendás hírű színészei, Megyeri, Déryné, Szentpétery adják s amely elsőrendű, gondos előadásban kerül színre az aradi színházban.

* Aradi színésznő Budapesten. Az elmúlt szezonban rokonszenves tagja volt az aradi színtársulatnak Tökés Anni, akinek tehetsége az aradi színpadon bontakozott ki. A fiatal művésznő nyári vakációját Budapesten töltötte. Most arról értesülünk, hogy a Renaissance-színház igazgatósága leszerződtette Tökés Annit, aki már szeptember 7-én fel is lép. Első fellépése Törzs Jenővel egy újdonságban lesz, amelynek fő női szerepét játssza.

* Színészek bucsuja. Az aradi színház elszerződött volt erősségével tegnap este a teusi (tövisi) vonattal utaztak el új állomáshelyükre, Albatuliára (Gyulafehérvárra.) Elutaztak Kardos Andor színpadi író és rendező, a targul-muresi (marosvásárhelyi) színház új igazgatója feleségével, L. Kiss Mariska, a kitűnő prózai színésznő, Szántó Jenő, az aradi színház tavalyi szezonjának rendezője, Novák Irén, Inke Rezső, G. Keleti Gizi és Kövály Emil. A távozó színészeket és színésznőket a rokonok és jóbarátok nagy számban kísérték ki az állomásra, ahol megható bucsut vettek a művészekről.

* Balla Frigyes festőiskolájában, Str. Eminescu 6. (40a.) szeptember elsején új tanfolyam nyílik meg. Jelentkezés ugyanott naponta d. e. 10—12 óráig.

* Haladás-előadás. Ritka műelvezetben volt része szombaton délután a Haladás közönségének Szánthó Erzsébet, a nagy képességgel megáldott aradi zongoraművésznő tette emlékeztetéssé az estély műsorát néhány koncert-darab hatásos előadásával.

Sauer: Eche de Wien-je és más néhez technikájú darabok akkordjai peregetek le a megleveneredett klaviaturán. Bérczy Lajos állott az előadóasztal elé és a közönség fokozódó érdeklődésétől kísérve, a csoportkélekről tartott érdekes előadást. Egy zajos hatású zongoraszámot kapunk Szánthó Lászlótól is, aki eddigi sikereit egy erőteljesen megírt saját szerzeményű „Ábránd”-jával gazdagította. A műsor színes művészi és hatásos befejezéséért a szünni nem akaró tapsot Nagy Aranka kapta, aki Gellért Pál tökéletes zongorakisérete mellett két, kellemes dalt adott elő. Az adományokból befolyó csekély tiszta jövedelem az elhunyt Palotás Antal családját illeti.

* Szelvénybérlet az aradi színházban. A színházi iroda közli, hogy a színház igazgatósága abból a célból, hogy a színházat minél szélesebb körben hozzáférhetővé tegye, rendes fixnapokra szóló bérletek mellett, bevezeti a szelvénybérlet-rendszert. A szelvények tetszés szerint bármely előadásra érvényesek. Egy 60 előadásra szóló szelvényfüzet ára földszinti I. r. ülőhelyre 3600, II. rendűre 3000, III. rendűre 2400 lei. A fixnapokra szóló bérleteknél pedig azt a könnyítést vezette be a direktió, hogy a bérleti összeg havi részletekben is fizethető. Bérlet a színházi pénztárban és az igazgatóirodában lehet.

oooooooooooooooo

A beözönlő márka.

(Német ügynökök árasztják el Romániát.)

Bucurestiből táviratozzák: A múlt hónap vége felé a nyugati országokban is feltűnt, hogy nagy mennyiségű márka van forgalomban a pénzpiacon. Megindították Bucurestiben is a hatóságok a vizsgálatot, hogy miképpen került a sok német márka Romániába és arra a megállapításra jutottak, hogy német ügynökök csempészik különböző országokba és így Romániába is a mindjobban elértéktelenedő német valutát. A német ügynökök különösen a tapasztalatlan emberekre vetik ki a hálójukat, akikkel elhittetik, hogy a márka nemsokára értékes pénz lesz. Ezzel szemben a bucarestii hatóságok jelentéseikben annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a német kormány a márka teljes elértéktelenségére törekszik, míg a rossz márkáért ennek a proceszusnak a folyamán is nagy mennyiségű értékes külföldi fizetőszek között, erősebb idegen valutát szerez magának. A márka behozatalára, illetőleg becsempészésére vonatkozólag megállapították, hogy eredeti gyári csomagolásban nagy mennyiségben hozzák át a határon a német valutát. A bucarestii hatóságok jelentése alapján a kormány most rendeletet adott ki, amelyben a vámhivatalokat utasítja, hogy a legaprólékosabban vizsgálják meg az országba érkező csomagokat, a többi hatóságokat pedig arra utasítja, hogy a márkaszpekulációs helyeket ellenőrizzék. Akiket pedig márkaszpekuláción, vagy csempészésen érzékelték, azokat állítsák bíróság elé.

Tavaszi szerelem.

Mattyasovszky Ilona, Fenyvessy Emil,
Urai Tivadar, Banky Vilma, Vándori
Gusztáv és Dán Norbert a főszerepben.

Bemutatója ma **Apollo**ban
keddtől kezdve az

HIREK.

Német gyermekek bucsuhangversenye.

(Hazamennek az éhínségbe, a német tömegsírba.)

Szombaton este a Bratianu (Weitzer János) és a Consistorului (Batthyány) utcák sarkán levő Werkmeister-féle vendéglőben érdekes és nívós gyermek-hangversenyt rendeztek. Az Aradon és a torontálmegyei Mária földön nyaraló württembergi lányok és fiúk hálájukképpen ének- és zenetudásukat mutatták be romániai vendéglátogatóiknak. A gyermekeket Thum stuttgarti tanár és Peisska kisasszony vezették és ők tanították be a szombaton elénekelt hamisítatlan német népdalokat. — A gyermekek énekeltek kórusban és külön szólókat is a saját gitárkíséretük mellett. Peisska kisasszony nemcsak kitűnő pedagógiai tudásról, hanem nagyszerű énekesi képességeiről is bizonyítást tett. Szólószámai megtapsolták. Az estélyen Arad város társadalmának számos tagja megjelent nemzetiségi különbség nélkül és a hajnali órákig kellemes, sőt szinte lelkes hangulatban voltak együtt. Kedvesebbnél-kedvesebb jelenetek játszódtak le a vendéglő udvarán ezen az éjszakán. Az egyik nagyobbacska német fiú, a mikor a bucsuzásra került a sor, szomorúan idézte a gimnáziumban tanult jelmondatot:

— Ave Cesar! Morituri te salutant!

Amikor megkérdezték a fiúcskát, hogyan érti ezt, akkor azt mondotta, hogy most majd mennek haza az éhínségbe, a német tömegsírba. Többeknek könnyű szó költ a szemébe a német gyermek találó megjegyzésére.

— Lapunk legközelebbi száma a keddi hivatalos ünnep miatt csüörtökön jelenik meg.

— Teljes munkaszünet. A holnapi, keddi gör. kel. román ünnepe, a rendőrprefektúra rendelkezése szerint teljes munkaszünet lesz Aradon, csak az állandó üzemek dolgozhatnak. A borbély- és elsőrendű élelmiszer-üzletek délelőtt 10 óráig tarthatók nyitva.

— Meggyilkolták a prágai volt bolgár követet. Prágából táviratozzák: Rajko Daskalov volt prágai bolgár követet, akit az utcán dr. Boyadja kísért, Atanez Nikolov szófiai illetőségű egyén megtámadta és revolveréből négyszer rálőtt. A követ sérülései halálosak, Boyadjev dr. könnyebben megsebesült. A merénylet a rendőrség elfogta. Daskalov délután a kórházban belehalt sebeibe.

— Sztrájkolnak a budapesti malmunkások. Budapestről táviratozzák: Az összes malmok munkásai vasárnap kimondták, hogy sztrájkba lépnek.

Kétemeletesre építik a megyeházakat.

(Nagyszabású építkezés. — Főtisztviselők, akik a hivatalban laknak.)

Arádmegye vezetősége már rég foglalkozik olyan tervekkel, amelyek alkalmasak volnának arra, hogy a megye tisztviselőinek lakáskérdését megoldják. A megye központi tisztviselői közül többen a nagy aradi lakáshiány miatt a hivatalokban kénytelenek lakni. — Így a hivatalban lakik dr. Grigorovici István megyei másodfőjegyző, dr. Bradean Athanáz megyei főorvos, akinek a részére szintén egy hivatalos helyiséget alakítottak át lakássá. A megye központi hivatalai közül a számvevőség most olyan zsufoltan van elhelyezve, hogy az ujonnan felállított pénztár forgalmát sem lehet emiatt kifogástalanul lebonyolítani. Ugyanis most a számvevőségnek pénztárat állítottak fel, amely a közigazgatási léteket kezeli és effektív kifizetéseket eszközöl. A múlt évben felterjesztésben kérte a megye vezetősége a kormányt, hogy 4 és fél millió lejt utaljon ki építkezési céljaira. Akkor az volt a terv, hogy a megyei kert, Bulevardul Carol (Érzsébet-körut) felé eső részén emelnek megfelelő épületet. A felterjesztésre akkor a kormány elutasító választ küldött. Az építkezési anyagok árainak és a munkabérek felszökésének következtében azóta annyira megrágult egy új épület emelése, hogy most már erre gondolni sem lehet. A megye vezetősége az új Acsev-palota kalkulációját figye-

— Megszavazták a házépítési törvényt. Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén a házépítési törvényjavaslatot részleteiben is megszavazta. Elfogadta ezenkívül a déli vasútra vonatkozó római egyezmény ratifikálását.

— Éjszakai verekedők. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Ma éjjel két óra körül a Józsefvárosban egy 8 tagból álló társaság minden ok nélkül megtámadta Begu Mihály detektívet, akit botokkal megvertek és fejét betörték. Később Hanes János tűzérőrmester került utjukba, akit szintén elvertek. A rendőrség keresi az éjszakai verekedőket.

— Meghíusított kommunista-puccs. Berlinből táviratozzák: A kommunisták tegnap újra puccsot akartak rendezni, de a rendőrség mindenütt megakadályozta gyűléseiket. Münchenben a vasutasok gyűlést tartottak, amelyen a sztrájkot tárgyalták. A gyűlést erőszakkal szétoszlatták s a vezetőket letartóztatták. A Rote Fahne című kommunista lapot lefoglalták.

— Tűz Ségában. Tegnap délelőtt jelentették az aradi tűzoltóságnak, hogy Ségában tűz ütött ki. A tűzoltóság azonnal kivonult a helyszínre. Egy zsindeletetű ház égett. Mire a tűzoltók megérkeztek, már a házat megmenteni nem lehetett, mert teljesen a tűz martaléka lett. Annyit sikerült elérni, hogy megakadályozták a tűz továbbterjedését.

lembé véve, amely szerint az új három emeletes épület majdnem 14 millió leibe került, úgy határozott, hogy a vármegye két székházát két emeletesre huzatja fel. Mind a két új emeleten három-három nagy lakás lenne, amelyek két a központi tisztviselők lakáskérdését tökéletesen megoldanák. Már érintkezésbe léptek az állami építészeti hivattal, amelynek véleménye szerint másfél millió leiből a két épület újabb emelettel való emelését meg lehetne csinálni. Az építkezések tervére pályázatot hirdetnek két díjjal. Az első díj 15.000, a második díj 10.000 lejt lesz. A megye vezetősége fenntartja magának azt a jogot, hogy a pályadíjnyertes terveket megvásárolja.

A megye vezetősége az új építkezésekhez kéri fogja az állam hozzájárulását, amennyiben azonban a kormány nem adhatna hozzájárulást, az építkezésekhez szükséges anyagi eszközöket a megye a saját bevételeiből is előteremtheti. A megyei költségvetés szerint a megyei szükségletek nem haladják meg a 7 és fél milliót, amelyhez még az állam is hozzájárul 2 és fél millióval, míg a bevételeit a jelenlegi adótörvény alapján fizetendő megyei adókból 12—14 millióra becsülik. A fennmaradó összegből tehát kényelmesen kifizetheti a megye vezetősége egy nagyobb szabású építkezés költségeit is.

— Kohányi Róbert meghalt. Egy rokonszenves, szelid arcú öreg ur költözött szombaton délután az élők sorából. A halott: Kohányi Róbert nyugalmazott pénzügyi tanácsos, aki hónapok óta eltűnt mindnapos sétatújáról, mert betegsége ágyhoz kötötte a 81 esztendősből. Kohányi Róbert neve nem ismeretlen az irodalom kedvelői között. Hosszu éveken át avatott tollal szolgálta a magyar elbeszélő irodalmat. Novelákat írt, amelyek legtöbbje az „Aradi Közlöny” tárcarovatában jelent meg. Az elhunytat kiterjedt, előkelő rokonság, sok barát és ismerős gyászolja. A temetés ma délután 5 órakor ment végbe a Str. Nicu Filipescu (Flórián-utca) 21. számú házból általános részvét mellett. A végtisztességen képviseltette magát a Kőlcsey-Egyesület is, amelynek egyik legregibb tagja volt.

— Családi ünnepély. Szép családi ünnepély volt tegnap délelőtt Krámer Sándor aradi nagykereskedőnél. Újszülött fiát avatták fel az izraelita vallás szerint. Ez alkalommal dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi magas színvonalú beszédet mondott a legszentebb emberi érzésről: az anyai szeretetről. A nagyszámu megjelentek között a főrabbi beszéde nagy hatást keltett.

— Brázy sősborszesz a legjobb háziszer. Kapható mindenütt!

— Gyermekkocsik, székek, nyugágyak, tenniszverők, futballok, utazó készletek, kofferok nagy választékban Hegedüs cégnél.

— Tiltakoznak a pékek. Az aradi sütőiparosok szindikátusa szerkesztőségünkhöz írt levelében tiltakozik Török Lajos kereskedő vádjai ellen, amiket az „Aradi Közlöny” vasárnapi számában „Aradi mizériák” cím alatt ismertettünk. A levél megállapítani kívánja azt, hogy a kenyérrárat hatóságilag szabályozták Aradon; a barna kenyeret pedig azért nem adhatják viszonteladásra a fűszereseknek, mert a barnakenyér 100 kilogrammjánál 40—45 lejt keresnek és ebből „nem hajlandók a vegyeskereskedő uraknak 25 lejtet leadni.” A fehér kenyér eladását azonban továbbra is közvetítőkre bizzák a pékek, mert másképp nem tudnának vállalt kötelezettségeiknek megfelelni a várossal és a malmokkal szemben. Levelük végén erőlyesen visszautasítják azt, hogy ők könnyebb súlyú kenyeret árusítsanak.

— 2500 lei a jutalma, ha megfejti, hogy mi lesz a hősnő sorsa? Bővebbet a Vasárnapi Ujság legújabb számában.

— Újabb adatok Balla Aladár tárgyalásairól. Budapestről táviratozza tudósítónk: A Magyar Hírlap újabb adatait közli a Balla Aladár és Milojevics budapesti volt jugoszláv követ között lefolyt tárgyalásokról. Balla Aladár érintkezést keresett tekintélyes politikusokkal és régi kisgazdákkal Gömbös Gyula kormányrajutása ügyében. Kifejtette előtűk, hogy Gömbös kormányrajutása napok kérdése és ismertette Gömbös programját, amely nemzeti, demokráciát kíván, jugoszláv orientáción nyugszik és az általános, titkos választójogot azonnal életbe lépteti. Balla meghívta a lakására tárgyalásra Lipták Pált, Kovács Istvánt és Simonvi-Semadam Sándort. Ezeknek azt mondotta, hogy a tárgyaláson Gömbös, Milojevics követ, Eckhardt Tibor és mások is jelen lesznek. A nevezett politikusok az eszmét komolytalannak tartották és a meghívást nem fogadták el.

— Dr. Reményiné és Dörnerné az Eminescu (Deák Ferenc) utca 12. számú ház első emeletén levő női kalapszalónjába már megérkeztek a legújabb és legmodernebb párisi modellek. A divatos és szép kalapok a legszerűsebb áron kaphatók. A szalón nemcsak új kalapokat ad, hanem divati muft kalapokat átalakít, fest és díszít és ezeket is a legújabb modellek szerint. Amellett, hogy a legjutányosabb árat számítják, a munkákat a legrövidebb idő alatt végzik el.

— Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sősborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyelünk a Diana névre.

— Rejtélyes haláleset. A tornvai csendőrség ma táviratilag jelentette az aradi királvi ügyészségnek, hogy Fazekas Mihály ottani lakos hirtelen elhunyt. Fazekas rejtélyes elhalálása ügyében a csendőrség megindította a nyomozást, amelynek folyamán az a gyanu merült fel, hogy a jómódu ember gyilkosságnak esett áldozatul. Mérgezés gyanúja forog fenn és ezért az ügyészség elrendelte Fazekas holttestének felboncolását.

A bostonvillei kaland

Fenyő Emil, Andorffy Ida
Becker Bábv és Tarnai Ernő
a főszereben. Bemutatója
ma kedden és szerdán az

Urániban

A franciák körülzárták Frankfurtot.

Átadták a belga választ. Összeül a német birodalmi gyűlés

Berlinből táviratozzák: A *Vossische Zeitung* arról értesül, hogy a francia őrségek a frankfurti városi erdőben a megszállott területnek ott húzódó határán oly szigorú ellenőrzést léptettek életbe, hogy Frankfurt városát nemcsak nyugat, hanem délfele is körülzárták.

Brüsszelből táviratozzák: Az angol jegyzékre ma nyújtották át a belga választ, amely három részből áll. Az elsőben Belgium viszszaütatja Angliának a belga elsőbbségi jog elleni kifogásait. A második rész leszögezi a francia állásponttal egyetértően a Ruhr-akció jogszerűségét. A harmadik rész azt a reményt fejezi ki, hogy a szövetségesek között megindulnak a közvetlen tárgyalások.

Berlinből táviratozzák: *Stresemann* kancellár legközelebb Münchenbe utazik, hogy *Knilling* bajor miniszterelnökkel találkozzék. — *Ebert* birodalmi elnök aláírta a kül

Közgazdaság.

Javult a leu.

Ma Zürichben magasabban jegyezték a leut, ami azonban korántsem jelenti a leuingadozás végét. A leu ma még sokat kell emelkednie, hogy valódi értékének megfelelő külföldi árfolyamjegyzést elnyerje, viszont a spekuláció megjavulására sem tett semmi intézkedést a kormány. Az elmúlt évben hasonló volt a leu helyzete, de szeptemberre megerősödött és valószínű, hogy ez év szeptemberében is újra eléri a lei megfelelő magas árfolyamon való stabilizációját. Berlin I századcentimere csökkent vissza, a francia frank pedig, amely a nyitáskor 32-ös árfolyamhoz közeledett, 25 pontot veszített.

Aradi valutaárak. (Augusztus 27.) Francia frank 12.70, svájci frank 41, dollár 228.50, dinár 2.15, szokol 6.25, márka 0.000175, lira 9.40, angol font 1000, magyar korona 0.01, osztrák korona 0.0032. — **Kifizetések:** Budapest külföldi 95, belföldi 145, Bécs 312, Berlin 0.000075, Prága 6.68, Zürich 41.25, Milano 9.95, London 1045, Páris 13, Newyork 229, Belgrád 2.30.

Temesvári valutaárak. (Augusztus 27.) Berlin 0.000070, Newyork 229, dollár 231, London 1040, angol font 1040, Páris 12.90, francia frank 13.50, Milano 9.85, lira 9.60, Prága 6.77, szokol 6.55, Belgrád külföldi 2.40, belföldi 2.30, dinár 2.10, Budapest külföldi 85, belföldi 145, Bécs 315.

Bucurestli tőzsdezárlat (Aug. 27.) Unnep miatt szünetelt.

földi devizák beszolgáltatásáról szóló rendeletet. A birodalmi bank nyomdájának munkásai és a bank igazgatósága között ellentétek támadtak. A két fél a munkaügyi miniszterium döntését kérte. A birodalmi gyűlést *Havensteinnek*, a birodalmi bank elnökének lemondása ügyében legközelebb összehívják.

Párisból táviratozzák: *Poincaré* miniszterelnök Gondrecourtban az első csapatoknak Európába érkezését megörökítő emléktábla leleplezésekor beszédet mondott, amelyben sajnálkozásának adott kifejezést a felett, hogy a háborúban annyira bevált egyetértés a békében nem tartotta meg ezt a jellegét. Franciaország nem csatlódott Amerikában, amely rokonszenvvel kísérte Franciaország ujjáépítését. Az amerikai nép nagyböbbségében jogosnak tartja Franciaország eljárását Németországgal szemben.

Zürichi nyitás. (Augusztus 27.) Berlin 0.000105, Newyork 552, London 2520, Páris 31.70, Milano 23.95, Prága 16.1750, Budapest 0.031250, Belgrád 5.75, *Bucuresti* 0.00777850.

Zürichi zárlat. (Augusztus 27.) Berlin 0.0001, Amsterdam 217.60, Newyork 550, London 2520, Páris 31.45, Milano 23.95, Prága 16.20, Budapest 0.032.250, Belgrád 5.75, *Bucuresti* 2.45, Varsó 0.0024, Bécs 0.00777850. helyezett 0.0078.

Budapesti Devizaközpont jegyzése. (Augusztus 27.) Napoleon 68800, Amsterdam 7500—7740, Belgrád 198—206, Berlin 0.0035—55, *Bucuresti* 85—92, lei 85.50—92.50, London 87200—89600, angol font 87400—89800, Milano 825—865, lira 830—865, Newyork 19100—19700, dollár 19300—19900, Páris 1090—1120, francia frank 1090—1120, Varsó 0.08.50—9.50, Prága 568—592, Zürich 3440—3560, Bécs 0.26.80—28.20.

Bécsi hivatalos árfolyamok. (Aug. 27.) Prága 2085, Belgrád 737, Budapest 3.90, Varsó 0.30, Milano 3055, *Bucuresti* 305, London 323500, Newyork 71060, Páris 4010, Zürich 12850, Berlin 0.01.28.

Arverés a curticii vámhivatalban. Az Aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara közli a curticii vámhivatal információja alapján, hogy folyó évi augusztus 29-én a curticii vámhivatal irodájában 1.6 kgr. fehér selyem elkobzott árut fognak elárverezni.

Tőzsde és kiállításnyitás Moszkvában. Moszkvából táviratozzák: Tegnap megnyitották a gabonatorzsdeket. Ugyazintén tegnap vette kezdetét a pánszláv kiállítás is, amelyen külföldiek is résztvesznek. Németországból nyolcszázán érkeztek meg a kiállításra.

Ügyvédek adója.

(Redukálták a javaslatokat.)

A pénzügyigazgatóságon működő I. speciális adókévető-bizottság tegnap délelőtt kezdte meg az ügyvédek adójának tárgyalását. A bizottságban az ügyvédek részéről dr. *Ispravnic Sever* vett részt. Az adójavaslatokat a legtöbb esetben erősen redukálta a bizottság, de természetesen így is olyan összegeket vetettek ki, amelyeket az érdekeltek magasaknak tartanak és meg fognak felebezní. A tegnapi és a mai napon a következő adókat rótták ki a megjelentekre: dr. *Borneas Jullanra* 12.000, dr. *Ávarffy Ferencre* 1200, dr. *Barabás Bélára* 1200, dr. *Bogdan Virgilre* 600, dr. *Brasch Aladárra* 2700, dr. *Botiuc Elekre* 10.800, dr. *Costina Jenőre* 9600, dr. *Fischer Jenőre* 9600, dr. *Böns Károlyra* 4800, dr. *Höflich Bélára* 9600, dr. *Jancu Cornélra* 6000, dr. *Köpf Jánosra* és társára dr. *Issekutzra* 18.000, dr. *Marsieu Justinra* 12.000, dr. *Kell Lipótra* és *Józsefre* 13.000, dr. *Lichtfuss Istvánra* 6000, dr. *Lukácsy Lipótra* 4200, dr. *Messer Károlyra* 4200, dr. *Löcs Rezsőre* 3000, *Lukácsy Lajosra* 2000, dr. *Mandl Vilmosra* 3600, dr. *Lutal Cornélra* 3600, dr. *Krausz Gyulára* 6000, dr. *Keresztes Gyulára* 2000 leit. A bizottság holnap délelőtt és délután is ügyvédek adójának a megállapításával foglalkozik.

Mozi.

* **Tavaszi szerelem** a címe annak a bűbajos, sokszor megrendítően tragikus történetnek, amelyet kedden mutat be az Apolló. A mai idők egyik leggyönyörűbben megcsinált filmje egy belső lelkiélménytől áthevített, igaz emberi indulattól, nemes szenvedéssel megcsinált történet, amely egy idősebb asszony utolsó szerelmi fellebbadását adja, küzdelmét a boldogságért, ifjúságért, hogy aztán, mikor szinte eléri célját, minden összeomoljon körülötte. A nagyszerű témájú filmszláger érdekességét még rendkívüli mértékben növeli az a körülmény is, hogy a főszerepeket a magyar filmművészet legkiválóbb reprezentánsai — *Mattvasovszky Ilona*, *Fenyvessy Emil*, *Uray Tivadár*, *Bánky Vilma*, *Takáts Ily*, *Vándory Gusztáv* és *Dán Norbert* — játsszák. A *Tavaszi szerelem* a keddi bemutatón kívül szerdán, csütörtökön és pénteken látható az Apollóban.

* **A bostonvillei kaland**, nagyszerű amerikai történet kerül bemutatásra kedden és szerdán az Urániban. Rendkívül érdekes, a figyelmet a legvégsőkig felcsigázó mese szól arról, hogy egy amerikai milliomos léha és könnyelmű fia mint kerül a banditák hálójába s sok-sok kaland és veszedelmes játék után mélységes szerelem segítségével miként tisztul meg s lesz a társadalom derek tagja. A film

főszerepeit *Fenyő Emil*, *Andorffy Ida*, *Becker Bábv* és *Tarnay Ernő* játsszák.

(Az Olt folyóba zuhanó vonat.)

Clujról (Kolozsvárról) táviratozzák: Ma délelőtt újabb nagy vasuti szerencsétlenség híre terjedt el Clujon. Utasok, akik Nagyszében felől Clujra érkeztek, elmondották, hogy a legutóbb renovált Olt-híd a rajta keresztül haladó vonat súlyától lezuhant és a vonat az Olt folyóba zuhant. Hatvan halottról és számos súlyos sebesültről beszéltek az utasok.

A *Rádor* cluji fiókja a vasutigazgatóságnál érdeklődött, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy hivatalos értesítés nem érkezett az állítólagos vasuti szerencsétlenség ügyében, azonban a vasutigazgatósághoz is eljutottak magánúton a szerencsétlenség hírei. E hírek szerint a vasuti szerencsétlenség Nagyszében és Vöröstorony között történt volna, még pedig az a vonattal, amely Erdélyből a regátba igyekezett. Az Olt folyón átvezető hidon a vonat lassított menettel akart áthaladni, amikor a híd a vonat súlya alatt hirtelen recsegny-ropogni kezdett, majd az alagut felől pillérek estöltek és a vonat a patakba zuhant.

A *Rádor* aradi fiókja Nagyszébenben érdeklődött, ahol azonban semmit sem tudtak a vasuti katasztrófáról. Ennek a vasuti szerencsétlenségnek híret azért fenntartással kell fogadni.

Felmentett magyar költő.

Clujról (Kolozsvárról) táviratozzák: Ma délelőtt a cluji törvényeszk előtt *Szombati-Szabó Isván*, az *Ismeri* nevű erdélyi költő, aki ellen irredentizmus miatt vádat emeltek. A költő „Beszélgetés a hervadt őszi kerttel” címen verskötetet adott ki, amelynek költeményeiben a vádhatóság a román államesszme elleni izgatást látott. A vádirat azt fiangoztatta, hogy az allegorikus képletek mögött irredenta törekvések húzódnak meg. A mai tárgyaláson *Szombati-Szabó* kijelentette, hogy az ő verskötetének minden sora a tiszta költészet. Temetésről jött, amikor a hangulat hatása alatt megírta kertjében a verseket. A hervadás alatt a természet hervadását éreztette. A híroság a magyar költőt felmentette a vád alól.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
főfel.
Cenzurati:
IOAN NICHIN

Figyelem! Női kalapujdonságok! Eredeti gyári árak! Reimer György női divatruházca

Kérem kirakataimat megtekinteni!

Strada Eminescu (Deák F.-u.) 1. szám

György herceg és Radics.

(A szerb királyfi támogatja a horvát parasztpárti vezért.)

Belgrádból jelentik: A szerb nemzetgyűlés felmentette a horvát köztársaság és a Szerbiától elszakadás programjával lázító Radics horvát parasztpárti vezér mentelmi jogát, a kormány pedig elrendelte államellenes izgatásért és hazaárulásért letartóztatását. Radics erre megszökött a letartóztatás elől és Olaszországon át Londonba utazott.

Radics nem egyedül érkezett Londonba, hanem vele jött György szerb herceg is, a trónjától megfosztott, de arra igényt tartó egykori szerb trónörökös is, aki azon a nézetten van, hogy Szerbiának is érdeke, hogy Radics és a horvát köztársasági párt programja, mely szerint Horvátország, Szlavonia és Dalmácia külön független délszláv állammá alakuljon. György megint érvényesíteni akarja saját trónigényét és ahelyett, hogy a horvátok ellen harcoljon, államszövetséget akar kötni az új délszláv állammal. Ezen a ponton találkozott az ő koncepciója a Radicséval.

György herceg a „Times“ tudósítója előtt elmondotta, hogy Radicsal együtt Olaszországon keresztül jött Londonba, ahol terveiknek megverték az olasz kormányt és most Londonban fogják folytatni tárgyalásaikat.

György herceg és Radics további szándékairól következőket írja a „Times“: Mikor szeptemberben a népszövetség tanácsa Genfben megnyitja ülészekát, Radics már az egész horvát kormánnyal fog ott megjelenni. Svájcban akarja ezt az ellenkormányt megalakítani, mely tudvalevőleg a mai szkupstina többségére támaszkodhatik. Az új horvát kormány a Népszövetségtől a horvát köztársaság önállóságának elismerését fogja kérni és ugyanakkor a György herceg szerb ellenkormányára is hozzájárul a horvát önállósághoz. Radics programja továbbá az, hogy a mai kisántantot egy nagy kelet-európai blokká kell kifejlessze, melybe bevegyék a bolgárokat is, Lengyelországot, Ausztriát, Magyarországot, sőt esetleg a törököket és görögöket is.

Belgrádból táviratozzák: A horvát köztársasági parasztpárt elnökének külföldi útja egyre nagyobb hullámokat ver belgrádi politikai körökben és mind erősebb nyugtalanságot okoz a kormány körében is. A belgrádi kormány körében nagy idegességet keltettek a Londonból érkezett hírek. Megnehezíti a helyzetet Pasics miniszterelnök és Nincsiacs külügyminiszter távolléte, akik nélkül a kormány itthonlevő tagjai nem akarnak határozatot hozni. Azt remélik viszont, hogy Pasicsnak és Nincsiacsnak külföldi útjuk alkalmával sikerülni fog ellensúlyozni Radics akcióját és Párisban

erről a kérdéstről is tárgyalni fognak. A lapok jelentése szerint Pasics miniszterelnök összel-visszavonul a politikai élettől, hogy ezzel a horvát kérdés megoldását megkönnyítse. Utódjául Llujba Jovanovicsot emlegetik.

Belgrádból táviratozzák: Hivatalosan cáfolják a lapokban megjelent ama híreket, hogy György herceg és Radics között állítólag megegyezés jött volna létre. Ugy szintén cáfolják azt a hírt is, amely szerint a szerb kormány interveniált volna Londonban az angol diplomáciai ügyvivő ama ténykedése miatt, hogy Radics szökését elősegítette. Belgrádban senki sem kételkedik Anglia képviselőjének korrektségében. (Rador.)

A herceg felhívása.

(Csehországban malainak Odescalcii Livió próbálkozásán.)

Prágából jelentik: Odescalcii Livió felhívásával ugyszólván az egész cseh sajtó foglalkozik. — A legtöbb lap három-négy sorban intézi el. Hivatkozik a Prágai Magyar Hírlapra és mindjárt hozzáteszi, hogy a felhívást leközölő lap is csak azért hozta, hogy olvasóinak valami mulatságos cikket is adjon. A Venkov hosszú cikket szentel a felhívásnak és a következőket írja:

A szlovenszkió nemesség ellenes érzelmekkel tekintett a szlovák nemzeti törekvésekre. A forradalom után hallottunk ugyan egyes fiangokat, amelyek szerint a volt nemesség egyik-másik tagja annak a kívánságának adott kifejezést, hogy átorientálódni szeretne. Zmeskal Zdenkó dr. szlovák nyilatkozatot helyezett el a Nár. Novináchban, Kubinyi Miklós pedig rendkívül értékes archeológiai gyűjteményét a szlovák muzeális társulatnak ajándékozta. — Most Odescalcii Livió volt herceg és magyar mágnás akarja a szlovák nemességet megszervezni. Odescalcii ur felhívása — írja — nem fog visszhangra lelteni. Nem lesz visszhangja, mert a felhívás tisztára anakronizmus. Ha a nemesség segíteni akart volna a „szlovák nemzetén“, akkor segíthetett volna rajta előbb. A szlovákoknak ma a volt nemesség támogatására szükségük nincsen, sőt nem is hisznek neki. A szlovák nemességnek az „eredetéhez“ való visszatérése csak álarc lenne, amely mögé elrejtene az igazi érzelmeit. Odescalcii ur felhívását csak mosolyogva lehet elolvasni; komolyan venni nem lehet.

Jogában áll Önnek vásárláskor jó minőségű árut követelni!

Ragaszkodjon ahhoz, hogy cipésze valódi „Palma“ kaucuk sarkot és kaucuk talpat verjen cipőjére. 13743/c Radio hird.

Radio Hirdetési Iroda 3610. sz.

Üzletvezetőt

keresünk mihamarábbi belépésre engros és endetail bősztályunk részére. A magyar és német nyelveken kívül a román nyelv ismerete is feltétlenül megkívánatik. Javadalmazás havonkénti fixfizetés és haszonjutalék. Csak intelligens elsőrendű szakember és gyakorlott kereskedő pályázzék. A pályázatok a kor, családi állapot, eddigi működés, nyelvismeretek, fizetési igények, referenciák kitüntetésével az eddigi működést igazoló bizonyítványok másolataival és arcképpel felszerelve magyar és német nyelven aláírott céghez intézendők. 4856

„Concordia“

Közgazdasági Bank- és Kereskedelmi R.-T., Alba-Iulia.

AS

ARADI KOZLONY

nyomdája olosén és izlésesen készit mindenféle nyomtatványokat. Ugymint: esküvői és eljegyzési kártyákat, névjegyeket, körleveleket, üzleti levélpapírokat, számlákat, levelezőlapokat, meghívókat, könyveket, falragaszokat, röpdudákat és minden szakmába vágó munkákat.

Bulev. Regele Ferdinand 22. (József főherceg-ut.) Acsovpalota. — Telefon szám 151.

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő bőrátka (mitesser) pattanások, arcvörösség, májfoltok és arcbőr minden tisztáltsága ellen. — Készitik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipere szappan és vegyészeti gyár: Arad, Micalaca. Budapeston Bertalan-utca 26. Margit-creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasznos nemű utánzatoktól. 13891

Valódi szegedi, plombált, harmadrendű paprika

20.-lei kg.-ként eredeti zsákvételnél, míg a készlet tart kapható: Bodnár Testvérek paprika import ARAD Strada Tudor Vladimirescu 3. 14905

8-12 HP.

használt nyersolaj-, esetleg benzin motort megvételre keresek Részletes ajánlatokat „Gépész mérnök“ jeligére WALLINGER hirdetője továbbit. 13315

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779 VICTORIA-butorgyár, ARAD, Strada Ioan Calvin 42. Neuman palota. Lerakat: (Strada Horia.)

RETOUCHEUSE

ki a negatív és pozitív retouchban teljesen perfect azonnali belépésre 13664

Keresetik. Atelier Pittoni Lenke,

Timisoara, Palais Széchenyi, Lloyd-sor.

Mütrágya raktárra érkezett

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület 14105

Tisztelettel értesitem, hogy:

eszközöltetni, melyet jóállás mellett végzek. Hívásra azonnal háshoz megyek

a legjobb patkányirtó szeremet megkaptam.

Kérem egy próbairást

Fried Ignác, Str. Ieleior 4 (Háromveréb-u.) patkányirtó. 4720

**Oszli felöltő- és ruha-
ujdonságok megérkeztek:**

JULIU PLESZ GYULA

céghez, Arad, Str. Cel. Piriol (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejáratával szemben. :: Külön mértékosztály. Saját angol és francia divatszalon. :: Olcsó szolid árak. :: Dús választék. :: Kérem a névre ügyelni.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 1.50 lel, vastagabb betűvel 2.— lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 8 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva erőtelj alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

IRÉNKÉNEK levél van a kiadóban Ma-tyiától. 4860

Házasság.

SZÉP, fiatal özvegy asszony megösmé-
kedne házasság céljából egy intelligens
uriemberrel. Leveletet „Baldog házasság”
jellegre kiadóba kér. 4753

FÉRJHEZ menne nemes lelkű barna,
fiatal özvegy asszony ugyanilyen 30 év
körüli özvegy, vagy elvált uriemberhez.
Leveletet „Megosztott fájdalom csak
félíg gyötör” jellegre kiadóba kér. 4867

Alkalmazás.

SZORGALMAS mindenes takarításban
gyakorlott, felvétetik. Cim a kiadóhiva-
tálban. 4718

KERESÜNK azonnali belépésre egy fi-
atal fűszer és vasszakmában jártas segé-
det. Róth Testvérek, Gurahont. 4798

HÁZITANÁRT 1923—24. tanévre kere-
sek második és negyedik gimnazista
fiaink mellé. Román gimnáziumot végzett
fiatal emberek adják be ajánlatukat fi-
zetés igényeik megjelölésével. Ugyanott
egy első polgárista leányka mellé taní-
tónő keresetlik. Cim Inspector Ernest
Kandler Mánereau, u. p. Bocsig, Jud.
Arad. 4824

SZARAZDADA felvétetik 2½ éves gyer-
mekem mellé 30—40 évesig. Nata Ge-
neral Bernat 9. (Hal-tér 8.) 13315

MINDENES CSELÉDLEANY 16 fizetés-
sel szeptember 1-re felvétetik. Str. Emi-
nescu (Deák Ferenc-utca) 33. u. I. eme-
let, ajtó 2. 4865

RÓMÁN, magyar, német nyelvtudással
és jegyzői oklevéllel bíró középkorú
férfi, bármilyen irodal, vagy más alkal-
mazást keres helyben. Szíves ajánlato-
kat Uranus-irodába, főpostával szemlén
kérem leadni. 13925

GYERMEKKERTÉSZNÖT keresek 8 hó
napos leánykám mellé. Cim Kelet hir-
lapiroda. 14006

KERESÉK egy jobb mindenest, esetleg
bejárónőt Strada Cuza Vodă 3. (Thö-
köly Imre-utca.) 4869

PÉNZTÁROS LEANYT keres Janka
gyógyszertár. 4870

TIZENKILENC ÉVES leány gazdasz-
szonyrak, vagy szakácsnőnek ajánlko-
zik jobb helyre. — Tizenöt éves polgár-
leány gyermekek mellé menne. Cim
Arató-iroda, Lipova. 4855

KENYÉRKIHORDÓKAT felvesz a Dö-
zsa kenyérgyár. 4859

KÖZÉPKORU intelligens nő házvezető,
esetleg társalkodónőnek elmenne. Cim a
kiadóhivatalban. 4877

ÓVADEKKAL rendelkező volt keres-
kedőné, pénztárnoki vagy más bizalmi
állást vállalna. Cim a kiadóhivatalban.
4878

MEGBIZHATÓ, ügyes, fiatal bejárónét
keresek jó fizetéssel reggel 7 órától,
délután 5-ig, egész napi kosztal. Kál-
mán, Piața Catedrală (Thököly-tér) 6.
14005

NŐS almolnárt azonnali belépésre kere-
sünk. Erdős Testvérek Engelsbrunn.
14005

PERFEKT szakácsné és szobaleány 16
fizetéssel Timișoarara (Temesvárra) ke-
restetik. Bővebbet Str. Tudor Vladimi-
rescu (Dobó-utca) 12. I. em. 4864

Lakás.

INTELLIGENS fiatalember a belváros-
ban csinosan butorozott szobát keres.
Cimeket kérem Kelet hírlapirodában le-
adni. 14005

KÉT SZOBA konyhás lakáshoz, aki se-
gitene, tanítanám gyermekét kifogástal-
anul zongorázásra, német, francia nyelv-
re, vagy elemi iskolára. Cim Uranus-
főpostával szemben. 13926

BELGA mérnök butorozott szoba elle-
nében francia leckét adna. Ajánlatokat
kiadóhivatalba kérek. 4871

Vétel és eladás.

HASZNÁLT, de jókarban levő üzleti
ponyva-ernyő eladó. Cim a kiadóhiva-
tálban. 5000

HÁZI LIBAZSIR, ezüst retikül, ebédő
divány, kis divány két székekkel, írósz-
talok, csillár, dupla ágyterítő, fehérne-
mők, hegedű, ágy, éjjeli szekrény, ké-
zimunkák, csipke és szövet függönyök,
stb. eladók. Strada Consistorului 12.
(Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

GYAPJUFÉSÜLŐGÉP 5 lóerős benzim-
motorral eladó. Guthir Péter Gutten-
brunn 425. szám. 4857

Régi fogat, tört **ZINNER** ékszerész, Strada
aranyvesz: **ZINNER** Meșianu (Föray-u.)

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal.

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.

Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

ELADÓ két vaspléh tábla, ajtónak is
alkalmas. Ugyanott egy fényezett kre-
denc is eladó. Cim kiadóban. 4861

ANTIK tárgyakat, díszműveket, kézi-
munkákat, függönyöket, szőnyegetek,
fehérneműt stb. bizományba veszek.
Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-
utca 23. szám) I. emelet jobb. 10000

CSEPLŐGÉP magy. áll. magánjáró 6.
számu sürgösen eladó. Cim Arató Iroda,
Lipova. 4854

KERESÉK egy 3 méter széles és 3 mé-
ter hosszú használt, de jókarban levő li-
noleumot. Cim M. Klein könyvkereske-
dés. 4866

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szmirnászőnye-
ket, egész gyűjteményeket a legmag-
sabb árrban vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Filz-
palota.) 11895

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-
TETTEL sürgösen keresünk antik buto-
rokat, perzsa szőnyegetek, festménye-
ket, műtárgyakat, régi őrök és porcelán
tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös
munkákat. Vidéki meghívásra kintunk.
Szépművészeti Szalon, Orfútay-palota.
13573

IRÓGÉPEK, Kellékek raktára, szaksze-
rű javító műhely. Szegefi, Piața Luther
3. Telefon 111. 13731

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket,
bélvezgyűjteményeket, festményeket és
hegedűket a legmagasabb árrakon. Ker-
pel Izó könyvkereskedése. 100,000 kö-
tetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385.
13629

NYERSBORKÖVET veszek mün-
den mennyiségben Iron Arnold Arad
Str. Grigorie Alerandrescu (Bercesny-
utca) 39. sz. 13631

KERESÜNK megvételre kis orsó prése-
ket, ugyanott egy Exenter-prés eladó.
Ingusz dobozgyár. 4868

Ingatlan.

KÜLVÁROSI sarok magánház fűszerüz-
lettel együtt, átvehető háromszobás la-
kással eladó. Uranus-iroda, főpostával
szemben. 13926

ELADÓ Strada Badea Cârțan (Angyal-
utca) 11. számu magánház elfoglalható
4 szobás lakással. Értekezni ugyanott.
4874

RECLAM AR! Két utcára szóló telken
3 ház elfoglalható 3 szobás stb. lakás-
sal 150.000 leiert sürgösen eladó. Bettel-
heim-ügynökség, Piața Imperatul Traian
(Attila-tér) 1—2. I. em. 4863

Üzletek.

KÜLVÁROSBAN nagyforgalmu fűszer-
kereskedés, trafik, korlátlan italmérséssel
lakással együtt átadó. Cim a kiadóhiva-
tálban. 4801

BELVÁROSI kis élelmiszer kereskedés
berendezéssel 16.000 leiert eladó. Ura-
nus-iroda, főpostával szemben. 13926

Oktatás.

HEGEDŰ növendékeket vállal Szilvássy
Strada Episcopul Radu 8. (Magyar-ut-
ca 27.) 4862

Ellátás.

DIÁKLEANYKAT magányos uriaszony
teljes ellátásra elvállal Kiss Gyuláné,
Strada Cogalniceanu (Mikes Kelemen-
utca) 13—15. 13314

EBÉDKOSZTOT kaphat két intelligens
uriember uricsaládnál. Cim a kiadóhiva-
tálban. 4872

TELJES ELLÁTAST zongoratanítással,
francia és német nyelv oktatással kap-
hat uri családnál két 12—14 éves fiu,
vagy leány tanuló. Cim a kiadóhiva-
tálban. 4873

Különféle.

KIADÓ borpince Ghlorocon (Gyorkon)
500 Hekto ászokhordókkal Pásztó. 4858

HASZNÁLT OLOM megvételre keres-
tek Bővebbet a kiadóban.

Str. General Coanda

(Borona utcában)

gazdálkodásra alkalmas nagytelkes
ház, elfoglalható lakással,
sertésóráttal stb-vel olcsón eladó.

WALLINGER hirdetőjében.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os cso-
:: magokban ::

kapható a kiadóhivatalban

Kifutó fiu

éjjelre jó fizetéssel felvéte-
tik. Cim a kiadóhivatalban.

„BANAT” hirdetés.

Köszönet Kokszo

prompt szállít **üzemek, téglagyárak és szénagykereskedők részére**

FERROCARBON

szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői

Centrala: Timișoara.

Agrárpalota. Telefon 9.

18656

Expositura: Petroseni.

Telefon 41.

UTLEVELEKET legfontosabban látta megváltunk — Naponta futárt indítunk.
Gyűjtőhelyek: Weinberger János cipőüzlete Főter és Weisz Dávid fűszerüzlete Strada Marasesii (Kossuth-utca)